ANUL IV. OCTOMBRIE—DECEMBRIE Nr. 10-12

ARMA CUVÂNTULUI

ORGAN OFICIAL AL EPISCOPIEI MILITARE

CATEDRALA EPISCOPIEI MILITARE DIN ALBA-IULIA

ARMA CUVÂNTULUI

APARE LUNAR

Redactată de un Comitet de preoţi militari, sub patronajul P. S. Episcop Dr. PARTENIE CIOPRON

CUPRINSUL:

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA:

EPISCOPIA MILITARĂ, ALBA-IULIA

TIPOGRAFIA EPARHIALA—BALTI

ARMA CUVÂNTULUI

ORGAN OFICIAL AL EPISCOPIEI MILITARE

PASTORALA P. S. Dr. PARTENIE CIOPRON, EPISCOPUL ARMATEI, CĂTRE OŞTIRE,

CU PRILEJUL SF. SĂRBĂTORI ALE NAŞTERII DOMNULUI ŞI ANUL NOU 1944, TRANSMISĂ PRIN PREOŢII MILITARI

PARTENIE

DIN MILA LUI DUMNEZEU, EPISCOP AL ARMATEI, INSPECTOR AL CLERULUI MILITAR

TUTUROR OSTAŞILOR DIN TOATE ARMELE: HAR, MILĂ ŞI PACE DELA DUMNEZEU ŞI MÂNTUITORUL IISUS HRISTOS; IAR DELA NOI BINECUVÂNTARE ARHIEREASCĂ.

Iubiţi fii sufleteşti,

Cu toată vitregia vremurilor prin care trecem, ne-a sosit şi anul acesta sărbătoarea Naşterii Mântuitorului Hristos şi începutul unui An Nou, cu bucuriile şi durerile lui necunoscute. Aşa a hotărît Dumnezeu cu înţelepciunea Sa ca viitorul să fie necunoscut, ci numai ne-a lăsat mijloace ca să lucrăm pentru acest viitor, să-l pregătim şi să-l realizăm în măsura în care ne vom strădui pentru el.

Incă un an din viaţa noastră s'a scurs şi ne găsim tot în războiul pe care l-am început cu doi ani şi jumătate în urmă, pentru câştigarea drepturilor noastre sfinte şi reîntregirea hotarelor strămoşeşti. Am intrat în războiu cu hotărîrea nestrămutată de a duce lupta până la capăt şi nu vom depune armele până la biruinţa finală. In istoria omenirii n'a fost niciodată o încleştare atât de puternică între toate popoarele şi o luptă mai aprigă pentru atingerea scopului urmărit de fiecare popor. Şi cu cât timpul inaintează, cu atât lupta se înteţeşte. In timp ce popoarele se tot învrăjbesc şi fac pregătiri tot mai mari şi arme

ucigătoare tot mai perfecționate pentru a distruge tot ce s'a clădit cu atâta trudă de veacuri, îngerii cari au anunțat cu aproape 2000 de ani în urmă Naşterea Domnului, ne vestesc şi astăzi amintirea venirii Fiului lui Dumnezeu în lume prin cuvintele: **„Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bună învoire“.**

Mântuitorul a venit pe pământ cu însărcinarea de a arăta oamenilor calea cea dreaptă şi a-i povățui cum să trăiască în pace, să dea mulțumită lui Dumnezeu pentru toate binefacerile revărsate asupra lor şi să se învrednicească de mântuirea sufletului.

Oricare ar fi starea de lucruri în omenire, Biserica creştină ca şi o mamă iubitoare pentru fiii ei, ne pune înainte la anumite date ale anului amintirea unor acte sfinte şi de importanță covârşitoare pentru viața noastră sufletească. Şi ce sărbătoare mai însemnată poate fi pentru lumea creştină decât amintirea venirii Fiului lui Dumnezeu pe pământ, în mijlocul unei lumi care se găsea în completă întunecime şi fără putința de a găsi vre un punct de orientare care să o salveze.

„Eu sunt calea, adevărul şi viața; cel ce crede în Mine, de va şi muri,viu va fi“, a spus Mântuitorul. In aceste cuvinte găsim concentrată esența vieții creştine şi idealul pe care orice om doreşte să-l realizeze. Intr'adevăr, ce poate fi mai folositor pentru un om decât să ştie calea pe care trebue să umble cât trăeşte pe pământ; care este adevărul sigur ce trebue să-l cunoască pentruca să-şi îndrumeze traiul său după acest adevăr şi umblând astfel, să ajungă la viața cea veşnică.

Dacă aruncăm o privire asupra celor ce trăesc în jurul nostru, vom observa că cei mai mulți oameni nu cunosc drumul ce trebue să-l parcurgă în viață; nu-şi fixează un ideal pe care să-l ajungă, ci umblă pe tot felul de căi rătăcite; astăzi îşi fixează un scop, mâine îl schimbă şi tot aşa se strecoară în această stare de nedumerire până la sfârşitul vieții, neştiind ce a urmărit, ce

mijloace a întrebuințat şi ce a realizat de folos pentru sine şi pentru urmaşii săi.

Tot aşa se întâmplă şi cu cei ce nu cunosc adevărul; se lasă ispitiți de tot felul de învățături rătăcite, nu țin seamă dela cine vin şi ce urmăresc cei ce predică astfel de învățături, dacă le sunt prieteni sau duşmani; se îndărătnicesc şi susțin în chip fanatic o credință greşită, îşi turbură sufletul şi îşi întunecă mintea şi termină viața necunoscând adevărul şi prin urmare nu se pot învrednici de viața veşnică.

Deaceea, ca creştini, dacă voim ca să cunoaştem adevărul care ne duce la mântuire, trebue să ştim că el este cuprins în învățătura stabilită de Mântuitorul Hristos şi propoveduită de Biserica întemeiată de El. Această învățătură trebue ascultată şi urmată cu sfințenie. Biserica ne arată calea şi tot ce trebue să facem şi cum să ne purtăm în viață, punându-ne la îndemână şi mijloacele pe care să le folosim, ca să ajungem la scopul ultim al vieții noastre. Credința în Dumnezeu, împărtăşirea cu sf. taine, faptele bune, purtarea după regulele moralei creştine, lupta pentru apărarea credinței strămoşeşti, cinstirea celor sfinte, respectarea dreptului şi avutului altuia ajutorarea celor lipsiți. Iată o serie de îndrumări izvorâte din învățătura Bisericii.

Iubiți fii sufleteşti,

Pe lângă că suntem creştini, nu trebue să uităm nici o clipă că suntem şi fiii unui neam; suntem cetățenii unei țări întemeiată de veacuri de înaintaşii noştri. Pentruca neamul nostru să-şi păstreze ființa şi țara noastră să fie stăpână pe teritoriul ei, cu granițele asigurate, cu libertatea şi buna stare a tuturor fiilor ei, avem de îndeplinit o serie de datorii, fiecare la locul unde este orânduit, după priceperea şi puterea sa de muncă. Aceste datorii trebue împlinite chiar şi atunci când sunt vremuri de pace şi linişte fiindcă numai aşa poate propăşi o țară şi să fie respectată de celelalte state.

Dar când ţara este în primejdie, cu o parte din frontierele ei ciuntite şi cu altele ameninţate de ciuntire iar teritoriul scump în primejdie de a fi cotropit de duşmani? Dar dacă la acestea se mai adaogă şi pericolul de a ne ataca credinţa strămoşească, libertatea, familia, proprietatea şi toate bunurile legate de viaţa unui popor? Este dela sine înţeles că în aşa împrejurări nu este de ajuns să ne îndeplinim numai îndatoririle obişnuite, ci să ne îndoim puterile de muncă şi printr'o sforţare comună să facem faţă tuturor nevoilor.

Intr'o asemenea situaţie se găseşte încă şi astăzi ţara noastră. Războiul ce l-am început în Iunie 1941, îl continuăm şi trebue să-l continuăm cu aceiaş încredere şi hotărâre cu care l-am început N'am dorit acest război şi nici n'am provocat pe nimeni, însă chipul neomenos în care am fost loviţi de către unii din vecinii noştri, ne-au făcut să pornim la atac cu credinţă în Dumnezeu şi în drepturile neamului. Precum este firesc, au fost aleşi cei mai vrednici fii ai neamului şi trimişi pe front. In cursul luptelor ce s'au desfăşurat, ostaşii români de toate gradele şi din toate armele şi-au înţeles chemarea şi au săvârşit acte de eroism, fiind admiraţi de toată lumea, iar neamul s'a simţit mândru de fiii săi. Aţi arătat inamicului că Românul îşi iubeşte ţara şi neamul precum şi credinţa strămoşească şi atunci când aceste bunuri preţioase sunt ameninţate, toţi sunt gata să-şi dea viaţa pentru apărarea lor.

Voinţa lui Dumnezeu a fost ca popoarele să trăiască distincte unele de altele pe un anumit teritoriu şi acolo să se dezvolte fiecare, potrivit cu însuşirile sale cu puterea de muncă şi vrednicia lui şi să-şi păstreze din generaţie în generaţie atât pământul ce i-a fost încredinţat cât şi întreaga comoară de bunuri spirituale moştenită dela înaintaşi: Istoria ne spune că toate aceste bunuri spirituale şi materiale ale unui popor s'au păstrat cu multe greutăţi şi cu nespus de mari jertfe. Nu există popor pe globul pământesc care dela întemeerea lui şi până astăzi să

fi trăit în pace şi linişte; pentru un motiv sau altul a trebuit să se lupte şi să facă sacrificii.

Minunat lucru este acesta că mulţumirea sufletească şi biruinţa adevărului şi a dreptăţii nu pot eşi decât din lupte. Dealtfel toată viaţa omului pe pământ este o luptă permanentă. Dacă ţi s'ar da o situaţie oricât de înaltă, fie materială, fie socială, nu vei simţi nici o satisfacţie în sufletul tău dacă pentru dobândirea ei n'ai depus nici o osteneală. Când priveşti decoraţia de pe pieptul unui erou, vezi în ea faptele vitejeşti ce le-a săvârşit.

Stabilirea frontierelor unei ţări, dreptul la viaţă al unui popor, libertatea conştiinţei şi a gândirii, libertatea credinţei în Dumnezeu, comorile spirituale şi tradiţiile înaintaşilor, precum şi limba strămoşească, toate s'au păstrat numai prin lupte. Aşa a fost dela începutul lumii până astăzi şi tot aşa va fi şi în viitor. Tot aşa a fost şi cu neamul nostru în decursul istoriei lui. A avut parte de cotropiri, persecuţii, subjugări, dar pe toate le-a biruit până în cele din urmă prin luptele şi sacrificiile ce le-a făcut. N'a cruţat nici o jertfă, numai ţara şi neamul să-şi păstreze existenţa.

Iubiţi fii sufleteşti,

Pacea atât de mult preţuită şi dorită, ca orice lucru care lipseşte, pacea anunţată de îngeri la Naşterea Domnului; pacea pe care Mântuitorul a recomandat-o în numeroase împrejurări fiindcă de ea atârnă buna stare şi propăşirea în lume, această pace mult aşteptată trebue pregătită, iar pregătirea ei se face tot prin lupte şi jertfe. O pace care nu are la temelia ei dreptatea şi adevărul, nu este durabilă. Trebue să pregătim o pace care să fie de folos nu numai generaţiilor de azi ci şi celor viitoare.

Războiul încă nu s'a terminat. El va înceta numai atunci când scopul pentru care l-am început va fi în întregime atins. Nu putem renunţa la nici o parte ori cât de mică din ceeace este al nostru. Nu putem încheea

o pace şi să lăsăm teritorii româneşti şi o mare parte de Români sub stăpânire streină. Numărul mare de eroi din trecutul neamului precum şi cei căzuţi în actualul război ne poruncesc să ducem lupta până la sfârşit. Sângele vărsat de ei pe altarul patriei, precum şi mulţimea invalizilor, văduvelor şi orfanilor rămaşi în viaţă ne cer aceiaş hotărâre să nu nesocotim jertfa lor.

Luaţi aminte, iubiţi ostaşi, că întreaga omenire se găseşte la o răspântie hotărâtoare pentru vreme îndelungată şi numai acele popoare care vor şti să-şi apere cu îndârjire şi vitejie drepturile lor, vor avea dreptul la viaţă. Armata noastră şi-a făcut datoria, însă campania nefiind terminată, trebue să fim cu aceiaş înţelegere, ascultare şi devotament ca şi până acum.

Ne aflăm în faza ultimă a războiului sfânt. Toţi avem gândurile îndreptate către Dumnezeu, către Rege şi Mareşalul Conducător al Statului. La porunca Mareşalului am început lupta şi tot la porunca sa o vom înceta, însă numai atunci când drepturile noastre vor fi recunoscute şi idealul nostru în întregime împlinit.

Vă mai atrag luarea aminte, că în astfel de împrejurări hotărâtoare pentru ţară şi neam, duşmanul mai are o armă pe care o foloseşte cu multă dibăcie; este răspândirea zvonurilor şi a ştirilor falşe cu privire la mersul operaţiunilor de pe front, cu tendinţa vădită de a ne slăbi tăria sufletească. Astfel de zvonuri răspândite de duşmanii neamului şi de cei puşi în slujba lor, trebue respinse cu indignare: Ostaşul îşi are drumul său hotărât şi idealul său precizat, dela care nu este îngăduit să se abată sub nici un motiv.

Iubiţi fii sufleteşti,

In pastorala mea dela începutul anului trecut v'am spus că am fost soldat ca şi voi pe front, în războiul pentru întregirea neamului, primind şi gloantele duşmanului în trupul meu. In războiul sfânt al reîntregirii, ca Duhovnic suprem al Oştirii am venit, pe cât mi-a fost cu putinţă, în mijlocul vostru, pentru a vă întări sufleteşte.

Astăzi vă anunţ, că dacă interesele superioare ale ţării vor cere, voi veni din nou, ca simplu soldat, să lupt alături de voi. Timpul de un sfert de veac ce s'a scurs de când am fost ca şi voi cu arma în mână, îl socot prea scurt şi adeseori mă simt cu aceeaş vigoare ca şi tinerii ostaşi de azi. Vă spun aceasta, pentrucă noi, ostaşii războiului din 1916—1918, n'am voit să ştim ce este înfrângerea. Am crezut cu tărie în Dumnezeu şi în dreptatea cauzei pentru care luptam şi am reuşit. Şi această credinţă va rămânea adânc săpată în inimile noastre până vom trece în lumea veşnică.

Deaceea, ca păstor sufletesc al vostru, vă îndemn cu toată iubirea părintească, să fiţi la înălţimea chemării voastre, să vă faceţi în chip conştiincios datoria de ostaşi şi să vă respectaţi cu sfinţenie jurământul ce l-aţi depus către Ţară, Rege şi Conducător.

Rugăciunea mea se îndreaptă către Mântuitorul Hristos, a cărui Naştere o sărbătorim, ca să binecuvinteze Oştirea noastră şi să-i ajute să săvârşească acte de vitejie, pentruca în cursul anului ce-l începem să se desăvârşească unitatea noastră naţională.

Binecuvântarea Domnului peste voi cu al Său Dar şi cu a Sa iubire de oameni, totdeauna acum şi pururea şi în vecii vecilor.

Dată în reşedinţa episcopală din Alba Iulia, la praznicul Naşterii Domnului din anul 1943.

Al vostru părinte sufletesc, rugător către Dumnezeu,

† PARTENIE
EPISCOP AL ARMATEI

Nr. 1910
25 Decembrie 1943

UN SIMBOL AL DATORIEI:

Generalul de Armată, Petre Dumitrescu.

Când apele subterane unui isvor sau adunat deajuns pentru ca să răsbească prin scoarţa pământului, în acea clipă o şuviţă cristalină începe a gâlgăi, croindu-şi drumul spre eternul destin al tuturor isvoarelor: Marea!

Astfel şi sentimentele mele de admiraţie şi de o profundă recunoştinţă, nutrite şi simţite faţă de persoana şi personalitatea ce iese din comun, a Domnului General de Armată, Petre Dumitresçu, rupând zăgazul sufletului meu, cer azi cu o forţă irezistibilă să-mi fac datoria — prezentându-L Clerului Armatei — faţă de ostaşul, românul şi creştinul, care, prin viaţa, prin munca şi prin trudnicile Sale realizări s'a impus singur şi în chip spontan conştiinţii Oştirii şi a Neamului, ca un luminos şi inegalabil simbol al datoriei pe deplin împlinite.

Norocul în cariera mea destul de lungă şi îndeajuns de complexă, mi-a hărăzit, în Septemvrie 1940, bucuria şi deosebita cinste, să fiu numit şef al serviciului religios la Armata I-a, comanda căreia o preia cu o lună mai târziu Generalul de Divizie, pe atunci, Petre Dumitrescu.

In clipa numirii Sale la acest înalt comandament, mi-a apărut în suflet figura senină a Domniei-Sale, aşa, cum mi-am fixat-o în memorie, în toamna anului 1937, când, după terminarea manevrelor regale de atunci, la marea defilare ce a avut loc la Sibiu în faţa elitei Oştirii şi a tuturor ataşaţilor militari, — l'am văzut defilând, călare, pe Generalul Petre Dumitrescu, în calitatea Sa de comandant al uneia dintre partidele cari cu câteva zile

înainte, au desfăşurat pe teren un admirabil joc de răsboiu.

Vreau să fiu în nota conştiinţii mele când redau azi exact impresia pe care a produs-o asupra mea distinsul General, pe Care, atunci l'am zărit pentru prima dată în viaţa mea.

Mi se părea că îl văd pe unul dintre comandanţii legiunilor romane cari, după ocuparea Sarmizeghetusei, defilau în faţa lui Traian.

Liniştea, prestanţa şi superba-I ţinută de nobil Roman, în privirile Căruia strălucea pe lângă perseverenţa-I romană, o vie tenacitate dacică, — mi-a vrăjit atunci întreaga-mi fiinţă şi sunt fericit să fixez astăzi şi aici tabloul de mai sus, adânc întipărit în memoria şi'n sufletul meu, un suflet ce se ataşă atunci în chip irezistibil, de bunul meu comandant de mai târziu, fără să bănuiesc că drumurile vieţii noastre se vor încrucişa vreodată.

Deaceea, când Domnia-Sa a preluat comanda Armatei I-a, mi se părea că-L cunosc de când e lumea, simţind că o înrudire sufletească spontană ar fi existat între Domnia-Sa şi subsemnatul, de foarte mult timp.

Pot azi mărturisi, că: nobleţa, tactul şi gingăşia cultivată până la delicateţă, cu care ne trata pe toţi subalternii, ne insuflă tuturora dorinţa de a-L seconda în chip loial, obligându-ne să facem maxime eforturi pentru a-L mulţumi.

Şi, nici că să putea să fie altfel, pentru-că, în clipa când noi, subalternii credincioşi şi plini de admiraţie faţă de Domnia Sa, — concepeam ceva în interesul serviciului, — simţeam aevea aţintiţi asupra noastră doi ochi senini ce radiau bunătate şi îmbărbătare! Erau ochii Comandantului nostru cari aveau darul să pătrundă adânc în conştiinţa omenească pe care o captivau şi o trezeau la o nouă viaţă.

Dorind eu pe acele timpuri, ca din multiplele virtuţi ale sufletului Său fecund şi ale gândirii Domniei-Sale intraripate, să guste toţi subalternii mei, preoţii militari activi de pe raza Corpurilor 6 şi 7; i-am convocat la

un moment dat la Sibiu, presentându-i în cadrele unei audienţe speciale, Comandantului nostru suprem din Ardeal.

A fost o zi memorabilă aceasta pentru duhovnicii alor două Corpuri de Armată, dintre cari, cei mai mulţi, au stat pentru prima dată în faţa unui Comandant de talia Domnului General Petre Dumitrescu.

Am descris în „Arma Cuvântului" la timp, atunci, această întâlnire a Clerului cu Comandantul Armatei I-a şi nu mai însist azi asupra ei, căci simt cum mi se împăienginesc ochii, iar sufletul îmi este cuprins de vraja şi de nostalgia unor prea scumpe amintiri.

Ce au urmat după această întâlnire a noastră cu Domnia Sa, — Care a ştiut să-i captiveze şi să-i electrizeze pe toţi în vederile Domniei Sale în ceea ce priveşte poleirea şi înălţarea moralului ostaşului, atunci pe zonă; s'a văzut pe teren, unde, preoţii celor două Corpuri de Armată, intr'o nobilă emulaţie, căutau să sădească în conştiinţa ostaşului, voinţa de fier de a fi cu toţii la înălţimea chemării lor de apărători ai gliei strămoşeşti.

Sibiul intelectual, acest centru de o rară spiritualitate şi sensibilitate ardelenească şi românească, l'a zăvorât adânc pe Generalul Petre Dumitrescu în tainicile cute ale sufletului său — suflet accesibil numai pentru rarile personalităţi de elită şi de o înaltă conduită morală şi intelectuală.

Stima Sibienilor se transformase la un moment dat intr'o spontană veneraţie — ce o simţeau cu toţii: civili şi militari, — clerici şi mireni deopotrivă faţă de acest ostaş fără prihană, dotat de Dumnezeu cu o structură sufletească excepţională.

După decepţiile şi durerile peste cari trecuse neamul nostru pe acele vremuri de ciopârţire a ţării, — prezenţa Domniei-Sale la Sibiu, atunci, a fost o adevărată binefacere!

Durere, bucuria noastră de a-L avea mai îndelungat în mijlocul nostru nu ţinu prea mult, căci în scurt timp după imensa satisfacţie ce o simţisem cu toţii în ziua

înălţării Domniei-Sale la gradul de General de Corp de Armată, a urmat numirea Sa la comanda Armatei a III-a.

Aceasta a fost pentru noi un indiciu precis că se pregătea ceva şi că ziua cea mare a desrobirii părţilor anexate de căpcăunul de la Nord, nu mai poate fi departe.

Dar mai simţeam şi aceea, că la cea mai importantă comandă a oştirii pe acele vremuri, a fost numit cel mai vrednic ostaş al Ţării.

In clipa despărţirii noastre, în numele camarazilor mei din Comandamentul Armatei I-a, ştiu că între altele am spus: „Isbândă Vă urăm şi glorie Vă dorim şi pentru aceasta implorăm azi cu toţii coborârea Darului Duhului Sfânt asupra operei istorice ce aveţi a înfăptui în curând pe câmpurile de luptă".

Sună şi răsună în sufletul meu echoul dorinţelor noastre sincere şi a bunelor noastre urări pentru drumul greu pe care păşea atunci gloriosul general de mai târziu.

Dragostea noastră înfrăţită cu integrala încredere a neamului în geniul său militar, — îl întovărăşeau pretutindeni.

Fiecare bătălie câştigată de bravele Sale trupe cari purtau în suflet imaginea clară a comandantului lor—făcea să ingermineze în noi, noui nădejdi.

In decursul actualei Campanii, l'am întâlnit pentru întâia oară pe Domnul General Dumitrescu, cu prilejul târnosirii Bisericii din Tiraspol, când prezenţa Domniei Sale acolo a fost pentru Episcopul Armatei şi pentru mine, motiv de o supremă bucurie.

Regret din suflet de a nu-L fi întâlnit în drumul nostru spre Crimeia, imediat după căderea Sevastopolului, când doream să fiu şi eu părtaş freamătului de entusiazm ce înălţa atunci spre sfere spirituale nebănuite, legătura dintre ostaşii Armatei a III-a şi gloriosul lor Comandant.

Să spun un cuvânt şi să descriu imensa satisfacţie simţită de întreaga oştire luptătoare a României în momentul înălţării Domniei Sale la gradul de General de Armată?! Este inutil să accentuez că un grad militar

numai atunci poartă întrânsul binecuvântarea lui Dumnezeu, când acest grad este călit în unanima aprobare şi respectul spontan al Oştirii.

De mult timp respectul şi unanima aprobare a sufletului oştirii nu s'au cristalizat într'un grad atât de înalt ca acela care decorează azi epoleţii celui dintâi ostaş al Ţării, imediat după Mareşal.

Spre marea mea, mâhnire, în primăvara acestui an, aud că D-l G-l de Armată, Dumitrescu, va primi în Ţară o nouă comandă.

Deşi l'am felicitat în scris atunci, mărturisire fac azi, am făcut-o aceasta ca să am prilejul de a străcura între şire Credinţa mea că despărţirea Domniei Sale de front — este numai vremelnică.

Işi poate închipui ori cine — apoi mulţumirea sufletească a tuturor acelora cari suntem pătrunşi de imperativul categoric al prezenţei Domniei Sale acolo, unde să cristalizează destinul Ţării, când am auzit cum Domnia Sa a preluat din nou comanda la front!?

Dar ce înseamnă presenţa Generalului Petre Dumitrescu, pe front?!

Ce era Hanibal şi Cezar, ce era Traian şi Scipio Africanul în mijlocul legiunilor lor — aceea este prezenţa Generalului Petre Dumitrescu în mijlocul luptătorilor noştri.

De ce aş mai insista asupra frumuseţii şi a trăiniciei legăturilor sufleteşti prin care se complectează acest mare Comandant cu toţi cei comandaţi de El şi vice-versa.

Cred că pentru toţi cetitorii revistei noastre, este cunoscut suflul sănătos asemenea şi moralul avântat ce caracterizează, iată aproape de 3 ani oştirea noastră în general, iar trupele comandate de Generalul Petre Dumitrescu, în special!

Bunătatea, capacitatea, dreptatea şi omenia Sa, sau Dumnezeu ştie ce forţe tainice îl apropie de soldat şi-L face iubit şi ascultat până la sacrificiu, de toţi subalternii Săi, pe acest ostaş excepţional?

Nu ştiu! Adeca de ce nu o-aş spune: Ştiu prea bine ceea-ce de altfel ştie şi ultimul infanterist de sub comanda Domniei Sale şi anume: Generalul Petre Dumitrescu, în calitatea Sa de stăpân al vieţii şi al morţii pe câmpurile de luptă, trece fiecare ordin operativ prin filtrul riguros al sufletului şi al conştiinţii Sale de Român, de ostaş şi de creştin!

Ori, unui astfel de ordin, de care este legată viaţa sau moartea de erou al ostaşului executant, nu-i poate resista nimeni, căci repet, ştie fiecare — cum acel ordin este pitrocit şi călit în văpaia unei conştiinţe clare, în centrul căreia tronează responsabilitatea unui creştin în faţa atotjudecătorului Său Dumnezeu.

Ş'apoi nu ştiu ce să admir mai mult: tenacitatea şi perseverenţa Domniei Sale cu care îşi jertfeşte sănătatea pe altarul oştirii, ori ascultarea fiiască cu care acest Român răsărit din bulgărul imaculat al Ţării, din Dobridorul Munteniei, execută glasul gliei stămoşeşti?

Şi, vai, de câte ori n'a trecut moartea la un milimetru pe lângă Domnia Sa!

Doar elementul de viaţă a Generalului Dumitrescu Petre este, să guste zilnic din deliciul frământărilor liniilor de trăgători, unde este aşteptat şi venerat.

D:aceia am credinţa că Domnia Sa stă sub scutul special al Cerului, cu scopul de a ni-L oferi în permanenţă ca un îndreptător luminos al vieţii noastre de ostaşi ce stăm în serviciul Patriei şi al Crucii.

Da, Domnule General, ştim că nobilul Domniei Voastre ideal ostăşesc este, de a sta la datorie până'n clipa cea mare a tuturor răsplătirilor jertfelor noastre de pe câmpurile de onoare.

Fie-Vă dat Domniei Voastre şi nouă tuturora cari vă admirăm — această cinste şi această bucurie.

Protopopul-Colonel ION DĂNCILĂ
Subinspectorul Clerului Militar

TROIȚA

E chipul acela al Sfintei Cruci, împodobit cu icoane sau nu, răspândit pe tot cuprinsul țării, la margine de sat sau la încrucișare de drumuri. E semnul pe care l-au ridicat străbunii mărturisind credința lor în Mântuitorul Hristos cel înviat.

In fața ei și-au plecat genunchii și fruntea, în atâtea rânduri străbunii. Chipul lor brăzdat și încruntat de grijile și necazurile ce se îngrămădeau noian, se descrețea, afla alinare și ca dintr'un isvor de apă vie românul a sorbit de aici cu sete nădejdi de mai bine.

Este multă asemănare între troiță și neamul nostru. Troița reprezintă suferința, răstignirea, jertfa.

Și Doamne, câtă suferință a îndurat neamul acesta în cursul sbuciumatei sale istorii știe numai Dumnezeu, codrii bătrâni, și unda apelor. De câte ori n'a suferit răstignirea drepturilor și a dreptății sale!...

A îndurat, s'a luptat cu ochii la Cruce, nădăjduind cu puteri cari ar fi înfrânt toate protivniciile lumii, în învierea dreptății și a drepturilor sale. Și a biruit.

Dreaptă, majestuoasă, troița a înfruntat potopul ploilor ca și vânturile vijelioase sau troenii zăpezilor.

Așa a stat neamul nostru înfruntând potopul vrăjmășiilor venite din afară dela vecinii hrăpăreți și nesățioși pe care-i ispitea belșugul binecuvântat al pământului acesta de veacuri românesc.

Strajă și mărturie a credinții în Cel de Sus este troița. Strajă nebiruită a făcut neamul acesta valah, aici la porțile răsăritului, stăvilind atât pe cât i-au îngăduit puterile revărsarea neamurilor păgâne pornite pe jaf și cotropire spre soare apune.

Căci neamul nostru a fost un zăgaz puternic de care s'au isbit păgânii în drumul lor de cotropire.

S'au lovit și s'au împrăștiat cum se împrăștie în milioane de stropi, valul înfuriat al mării lovit de dig.

De doi ani de când am intrat în războiu, numărul troițelor s'a înmulțit. Zilnic citești în ziare despre sfințiri de troițe în orașe și sate. Sunt semne de aducere aminte, de cinstire a celor mai buni fii ai neamului nostru.

Acolo departe pe întinsul nesfârșit al stepelor unde-și dorm somnul de veci, vitejii căzuți au cruci la căpătâi și troiță la intrarea în cimitir. Așa sunt cimitirele noastre; cu Cruci și troițe unele mai frumoase ca altele.

Mâini meștere bătătorite de greul muncii sau de patul puștii mânuită zi de zi de doi ani, au lucrat cu migală, pentru veșnicirea memoriei camarazilor căzuți.

Se ridică troițe în curtea căzărmilor pentru ca generații din floarea tineretului să aibă pururi înaintea lor icoana jertfei pentru țară și neam.

Se văd troițe în curtea școlilor pentru ca micuții să aibă continuu înaintea lor cea mai caldă și mai frumoasă lecție de istorie scrisă cu sânge de înaintași.

Dar troițele din satele și orașele noastre mai simbolizează ceva: ele grăiesc cu grai de tunet despre certitudinea biuinței noastre, chiar dacă pentru moment s'ar părea că vrăjmașii triumfă. Să ia aminte cărturarii și fariseii vremurilor noastre la înșelarea celor din vremea Mântuitorului. Au jubilat aceia când au văzut pe Mântuitorul închis în mormânt. Socoteau că „adevărul, calea și viața“ au fost zăvorâte în mormânt. Dar după trei zile a înviat Domnul Hristos.

Tot așa adevărul și dreptatea neamului românesc se va ridica oricât de mult și de înverșunați ar fi dușmanii noștri, căci se jertfesc fiii neamului întreg. A început să sufle vânt aspru dinspre Răsarit... Neamul românesc care de veacuri a suferit, a luptat și s'a jertfit pentru dreptate și adevăr, stă drept și neinfricat la răscrucea istoriei, ca troița la răspântie de drumuri.

Preot Cpt. NASTASE GH.

Spre Vifleem, asemenea Magilor.

Bătucind alături de cei mai vrednici fii ai Neamului căile pribegiei, acuşi de 3 ani:

Cei una sută şi optsprezece preoţi activi ai Oştirii, purtând în conştiinţa lor neştirbite comorile strădaniilor şi a amintirilor lor, culese în cele mai dramatice împrejurări ale vieţii lor de campanie; pentru a găsi o clipă de odihnă şi de reconfortare, înălţatuşi-au în acest an al tuturor încercărilor, sufletul lor spre sfere senine, căutând alături de Magi, peştera de toate durerile isbăvitoare din Vifleemul Iudeei, ca să depună fiecare, acolo, la picioarele lui Mesia, modestul său dar spiritual.

In fruntea tuturora străluceşte imaginea beatificată de suferinţele morţii în faţa inamicului, unui Protoiereu militar, purtând pe umeri o cruce grea, răbojită cu numele fiilor săi duhovniceşti cari şi-au precedat sau şi-au urmat preotul în călătoria lor fără speranţele întoarcerei pe acest pământ.

Ochii lui afundaţi în orbitele craniului, cercetează zările îndepărtate, căutând chipul Aceluia, pentru slava Căruia, el a sucombat.

Simt că ne apropiem de Vifleem, spune el la un moment dat — crucea nu-mi mai apasă umerii obosiţi, leagănul Isbăvitorului de toate durerile trupeşti şi sufleteşti, nu mai este departe.

— Nădăjduesc şi eu să fim în apropierea Vifleemului îi răspunde un preot mare mutilat — simt doar că suport cu uşurinţă lemnul ce-mi înlocuieşte piciorul pierdut în luptele de lângă Marea de Azov.

Poartăţi cu bucurie şi cu mândrie mutilatul tău trup, îi zise protopopul mort la Charcov, căci, a fi martir, eu socot că este cel mai mare favor, de care, Dumnezeu te poate învrednici!

Am plecat cu teama morţii spre front, zise marele mutilat — eram atunci slab în credinţă — azi sunt însă fericit de toate câte mi s'au întâmplat! Am câştigat cu preţul unui picior pierdut, acel echilibru sufletesc, care în ochii unui preot trebue să preţuiască mai mult de cât toate membrele trupului, la un loc!

Şi: dacă frăţia Ta cel isbăvit întru moartea de erou de toate cele lumeşti, aşezi azi la picioarele lui Mesia, mulţumirea Ta fierbinte pentru favorul de a fi fost ales a fi martir, — ei bine, — eu atunci depun la aceleaşi picioare sfinte, recunoştinţa mea pentru cinstea de a fi marele mutilat unui răsboi purtat pentru slava Crucii, pe care, ca mâine, se va răstigni micuţul azi născut în Vifleemul Iudeei!

— Aşa este, intru Christos al meu frate, continuă unul dintre preoţii răniţi la front în faţa inamicului! Sfinţia Ta vei pricepe mai bine jertfa sângelui ţişnit din rănile unui trup ciopârţit de gloanţe! Noi cu această jertfă ne prezentăm azi în faţa ieslei din Vifleem. Darul nostru este modest dar vorbeşte elocvent despre râvna noastră duhovnicească de a-L servi pe Christos între toate împrejurările vieţii de ostaş.

— De ce nu am vorbi şi despre bucuriile fără număr de cari acest răsboi lung ne-a făcut pe toţi părtaşi, spuse un duhovnic blajin cu o cicatrice lată şi adâncă pe obrazu-i drept!

Sau nu auziţi pe o întindere de mii de kilometri de pe întinderea unei Rusii odată păgână, cum răsună azi imnul de slavă „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu pe pământ pace între oameni bună învoire?!"

Cine i-a reîncreştinat pe aceştia?

Este opera noastră, marea şi neperitoarea noastră operă, pe care, cu mândrie o vom prezenta azi, alături de Magi, la picioarele lui Mesia, pe deplin conştii de valoarea duhovniceştilor noastre strădanii intru redeschiderea porţilor sufleteşti pretutindeni pe unde am bătucit

pământul rusesc, pentru ca prin aceste porți sufletești acum larg deschise, să intre Mesia triumfător în casele oamenilor îmblânziți de focul credinții!

— Eu nu cred continuă alt preot abea scăpat din capcana Crimeei, — că la picioarele lui Mesia s'au depus din clipa nașterii Sale trupești și până azi, un dar mai mult râvnit și prețuit de El și de Cerescul Său Părinte, ca acela al operei de reincreștinare a milioanelor de suflete de pretutindeni pe unde au trecut ostașii și preoții români!

Pe aceștia nici lovitura nici moartea nu-i mai desparte de Christos și de Biserica Lui!

— Aud gunguritul sutelor de mii de copii — botezați de noi, zise altul — și dragostea mea pentru ei este egală cu aceia pe care o simt pentru copiii mei, pe cari de 2 ani nu i-am văzut.

Eu această neprecupețită dragoste creștinească o așez azi în Vifleem, la picioarele lui Mesia!

— Fie bineprimit darul Tău, frate, îi răspunde colegul de lângă el! Nu mai puțin mă simt nici eu și nici frații mei, fericiți, cari săvârșit'au mii și mii de cununii intru redresarea temeliei societății omenești, prin așezarea Evangheliei lui Christos la această temelie!

— Fiți mulțumiți de darurile ce le purtați spre Vifleem cu voi, dragi frați, se auzi atunci vocea unui duhovnic al Armatei, care în stepa Calmucă și pretutindeni pe unde-l purtă soarta, ridică zeci de troițe și înfrumuseță tot atâtea cimiterii de eroi!

Fiți fericiți și deapururi binecuvântați pentru tot ce v'a fost hărăzit de Dumnezeu să realizați întru lățirea numelui și slava Fiului Său Cel astăzi născut în Vifleemul Iudeei, Care ne așteaptă!

— V'am ascultat cu bucurie mărturisirile voastre vrednicii mei frați întru cele Duhovnicești și pururea tot întru mai mulți râvnitori colegi! Ascultând eu cum din talanții voștri spirituali ați săturat atâta norod dornic de

pâine cerească, îndrăznesc să-mi arăt și eu smeritul întru Domnul, darul cu care alături de voi, voeam să împodobesc ieslea unde odihnește Mesia cel mult așteptat!

Iată eu, și cei egali în râvnă și'n muncă cu mine, reclădit'am și înfrumusețat'am din nou bisericile dărâmate de cei fără Dumnezeu!

Așezat-am acolo, în casele Domnului, altare mărețe și slujit'am acolo, în fața mulțimii renăscute prin apă și prin duh, jertfa cea fără de sânge!

Dela Prut și pân'ân Caucaz se văd urmele luminoase ale muncii noastre — deaceia privind fără teamă în ochii blânzi a noului născut Fiu al lui Dumnezeu, zicem:

Bineprimit să fie acest dar modest al nostru pe care-l ducem alături de voi, întru slava Cerului ocrotitor al oștirii, spre peștera azi plină de suflete nou-născute!

Mulțumirea lăuntrică care îmbujora pentru un moment fața istovită acestui duhovnic ce-și păstorește de doi ani Batalionul său de Vânători de Munte, nici nu dispăruse, când un freamăt îndepărtat ca o involburare a văsduhului, țintui pe loc ceata fericită a duhovnicilor Armatei!

Plecată din străfundul îndepărtărilor fără hotare, se auzi deodată o voce ca de Cheruvimi: „Și acum trimite Doamne Darul Preasfântului și de viață făcătorului Tău Duh Carele sfințește toate și sfințește această ceată a camarazilor noștri, pentru ca alături de ei, să fim și noi azi vrednici a așeza daruri la picioarele Fiului Tău cel unul născut!“

Am înțeles deîndată cine ne vorbește!

Și, ca la o comandă lăuntrică — plecată din acelaș post de comandă spiritual — deodată și cu toții înghenunchiarăm!

Se apropiau doar de noi pe undele dragostei și a solidarității noastre întru acelaș Mântuitor, preoții căzuți prizonieri la Stalingrad!

Sufletul lor, purtat de acelaş dor şi de acelaş ideal urmărit de noi, de toţi, de a ne înfăţişa în faţa lui Mesia, evadase deodată cu al nostru din trupurile noastre vremelnice, şi păşeau acum şi ei alături de noi, fără lanţuri şi fără oprelişti — bătucind cu toţii calea Magilor, ce ne îndruma sufletul spre Vifleem!

Simţeam însă prea bine, că darurile, pe cari aceşti preoţi prizonieri le purtau cu ei, erau superioare alor noastre şi deaceia îi şi încolonarăm în frunte, imediat după imaginea Protoiereului — martir!

Mântuitorule Doamne! Tu, Care în fiecare an aştepţi revărsarea sufletului omenesc, cu toate darurile duhovniceşti cristalizate şi tezaurizate în aceste suflete, spre modesta iesle din Vifleemul Iudeei; nu trece cu vedere mica noastră ceată, în drum spre Tine şi, pentru tot ce-Ţi aducem noi Ţie, Tu, ocroteşte şi ne salvează Neamul şi Ţara!

Protopopul-Colonel I. DĂNCILĂ

Scrisul bisericesc şi războiul Crucii

Scrisul a fost considerat totdeauna ca o preocupare inerentă pastoraţiei şi ca un mijloc eficace în tot ce-a intreprins Biserica în câmpul misiunii sale interne şi externe.

Deşi de dată nouă în ceea ce priveşte modul de folosire, acest mijloc e deopotrivă de vechiu ca şi celelalte preocupări ale Bisericii creştine. Este deajuns să amintim de epistolele sf. ap. Pavel, din care doar paisprezece ni s'au păstrat, pentru a mărturisi îndeajuns importanţa şi necesitatea scrisului în activitatea misionară; şi aceasta cu atât mai mult cu cât atunci tiparul nu exista, iar folosirea manuscriselor de către mai mulţi odată era anevoioasă din cauza insuficienţei exemplarelor.

Astăzi când avem tiparul la îndămână, folosirea acestui mijloc în lucrarea misionară poate aduce mult folos, mai ales că tipăriturile, graţie mijloacelor moderne de transport, pot fi transmise acolo unde nu poate ajunge graiul, cu toată larga întrebuinţare a radiofuziunii.

Având deci toate mijloacele la îndămână, se impune o folosire la maximum a tot ce ne oferă tehnica şi invenţiile din ultimul timp pentru producerea şi răspândirea scrisului creştin. Dacă această preocupare nu poate lipsi nicio clipă în activitatea Bisericii lui Hristos pe pământ, dela sine se înţelege că folosirea scrisului bisericesc mai ales în vremurile actuale de războiu are o importanţă covârşitoare.

Din istoria popoarelor s'a putut constata că prin războiu, adeseori, s'a urmărit o pace durabilă, dar s'a văzut nu odată că, soarta celui învins e sclavia, iar pe cel biruitor îl pândeşte ura. Încleştările între armate s'au soldat totdeauna cu pierderi de trupuri omeneşti şi tot atâtea uciderí ale sufletelor, căci un războiu universal schimbă oamenii în fiare, aşa precum o pace universală i-ar transforma în vite.

Sfârşitul războaelor a impus totdeauna statelor beligerante facerea unui bilanţ al distrugerilor la care s'au alăturat şi pierderi ale elementului uman. Nimeni n'a socotit însă, câte suflete pioase au fost transformate prin războiu în infirmi morali, câte conştiinţi treze au adormit pentru totdeauna.

Şi dacă totuşi oraşele, locaşurile de închinare, drumurile şi podurile cu timpul se refac, cu totul altfel e cu ruinile spirituale. Iar o năruire a sufletelor, o depresiune morală în care ura şi răzbunarea se împletesc cu huruitul motoarelor din fabricele de armament, nu poate asigura o pace durabilă. Fireşte că în atari împrejurări şi lozinca *si vis pacem para bellum*, devine o formulă absurdă, întrucât preconizează un războiu de agresiune, de cuceriri şi distrugere, ce nu-şi găseşte temei în învăţătura Bisericii şi nici în spiritul creştinismului.

Deşi nu ne preocupă aci rostul şi raţiunea ce determină un războiu, ţinem totuşi a sublinia că războiul defensiv, de apărare a legitimilor interese, găseşte o dreaptă justificare atât în raţiunea unui stat creştin, cât mai ales este în deplină concordanţă cu atitudinea Invăţătorului din Nazaret faţă de negustorii cari au pângărit în chip nemernic casa Domnului.

Ţara noastră se găseşte astăzi, atât din punct de vedere ideologic creştin, cât şi din punct de vedere politic, pe linia dreaptă a îndatoririlor mari faţă de civilizaţia şi cultura europeană. Fireşte că fără aportul credinţii nu putem concepe noţiunea de cultură, care e totalitatea valorilor supuse „unei valori supreme acea a lui Dumnezeu; care comandă totul, fiindcă cuprinde totul şi care poate totul".[1] Iată de ce Biserica românească, înţelegând sensul adevărat al războiului ce-l purtăm la Răsărit, trebue să însoţească în chip deosebit eforturile ce se fac atât pe câmpul de luptă, cât mai ales în rândurile populaţiei de acasă, pentru a preîntâmpina desagregarea morală a caracterelor de care e atâta nevoie şi a opune o dârză rezistenţă năruirii sufletelor, ce se pot rostogoli lesne cu paşi virtiginoşi spre prăpastie.

Mijloacele de lucrare pastorală în aceste timpuri excepţionale de războiu sunt nenumărate. Scrisul bisericesc nu e primul

1. I. Gh. Savin, *Creştinismul şi gândirea contemporană*, Bucureşti 1940, p. 18.

şi nici unicul. Intrucât însă lumea contemporană, în goana ei după noutăţi şi senzaţional, abandonează orice preocupare spirituală, iar în loc de un suport moral, de care au nevoie în special familiile luptătorilor noştri, se resimte otrava semănătorilor de minciună şi corupţie, am socotit necesar a ne ocupa în această „Armă a Cuvântului" de problema scrisului bisericesc în actualul războiu. Fără a da norme şi directive, împărtăşim aci câteva gânduri şi sugestii a căror rodiri nu pot decât să folosească.

Facem această inserare pentrucă înregistrăm o totală lâncezeală tocmai printre rândurile condeierilor încercaţi în arena scrisului bisericesc, ca şi cum reflexul războiului i-a surprins şi pe ei în vârtejul universal care în mişcările lui nesocotite spulberă şi împrăştie pleava cu toate necurăţiile din sânul societăţii actuale. Demobilizăm tocmai acum, când condeele Bisericii au o misiune neînchipuit de mare în luminarea spiritelor ce oscilează între parada atitudinilor comode şi a profitului personal. Faţă de această situaţie precară ne întrebăm: Unde este acea tenacitate în conduita sufletească a factorilor cu răspundere în rosturile de educatori spirituali ai masselor? E deajuns ca societatea noastră să-şi piardă cârmacii pentru ca apoi să se facă loc tuturor rătăcirilor. In bună parte răul se poate ocoli prin difuzarea în largă măsură a cuvântului bisericesc prin scrisul atâtor cotidiane şi nenumărate reviste şi foi cari nu ne lipsesc.

Cu cele câteva coloane consacrate Bisericii în ziarele noastre din Capitală, cari în parte au apus odată cu falimentul celor prin al căror scris au trăit, nu se poate inaugura o presă bisericească. Făcând abstracţie de cele câteva reviste cu preocupări teologice de specialitate, care vizează un cerc restrâns de cititori; afară de Buletinele oficiale ale Eparhiilor cari deservesc doar clerul, bineînţeles dacă tipografii au grija să petreacă revistele pela maşina de tăiat, nu se poate întrezări nimic altceva de seamă care să slujească ridicării sufleteşti a celor mulţi şi neîncercaţi în puterile credinţei mântuitoare. Singurele tribune, în noianul publicaţiilor de tot soiul pe care poporul nu le va pricepe niciodată cu adevărat, rămân tot foile de zidire sufletească ce-şi fac loc cu greu în căminurile întunecate ale satelor pentrucă avem încă destule cadre „zise oficiale" cari n'au formulat în vieaţa lor o frază şi n'au scris un rând pentru biata turmă ce-o păstoresc din mila lui Dum-

nezeu. Cum deci vor putea ei să deslege problema colportajului şi cea a difuzării în larg a acestor foi, în timp ce fac opinie cu cei câţiva nechemaţi ce nu-şi înţeleg misiunea în actualele timpuri de războiu?

Să nu ne mire că vremurile de războiu impun stagnarea şi chiar excluderea preocupărilor spirituale. Şi dacă facem această dureroasă descoperire în rândurile exponenţilor, a căror rol e categoric, ce să mai vorbim de massele populare. Fiecare se retrage în carapacea egoismului individual şi nu vrea să ştie decât de interesele personale. De unde credeam cu toţii că războiul sfânt, ce-l purtăm cu atâtea jertfe, va aduce o doză puternică de misticism religios şi o sete după Cuvântul dumnezeesc, întrezărim o indiferenţă şi o totală nepăsare faţă de Biserică şi'n genere faţă de orice preocupare spirituală. Constatările lugubre de azi sunt crude realităţi care au însoţit vieaţa oamenilor oridecâteori ordinea socială a fost zdruncinată de războiu. „Cine nu ştie că prin războiu se deschid toate prăpastiile, toate patimile turbează, toate ruinele se îngrămădesc şi toate libertăţile înfloresc“.[1]

Această crudă realitate ne dojăneşte aspru şi ne îmbie să purcedem grabnic la lucru. Dacă scrisul bisericesc încearcă şi rodeşte prin pana unor mireni pe cari îi avem devotaţi ortodoxiei, de ce oare să nu mobilizăm forţele cu răspundere în Biserică, ca să anihilăm toate producţiile obscene şi răufamante ale scrisului profan, care prejudiciază prestigiul moral al păstorilor noştri? Pe lângă nota dominantă ce trebue s'o imprimăm tuturor publicaţiilor dezorientate, se impune a produce lucruri de vrajă, care să copleşească pe cititori. Dar pentru a forma în adevăr un nou curent menit să învolbureze conştiinţele populare, se cere un simţ profund pentru a sesiza cerinţele vremii, un iscusit tact pentru a străbate pe teren printre toate clasele sociale şi un deosebit nerv misionar prin care înţelegem pe omul dotat cu plenitudinea darurilor şi consacrat prin proba unui trecut ce i-a adus destulă experienţă în lucrul ce are de îndeplinit. Fireşte că avântul acesta nu poate reuşi prea mult decât încadrat în organizaţia oficială a Bisericii, care poate şi trebue să nu precupeţească mijloacele ma-

1. L. A. Gaffre, *Le Christ et l' Eglise dans la question social*, p. 278

teriale, pentruca într'adevăr scrisul bisericesc să prospereze şi să rodească.

Deşi lucrurile mari nu se pot răscumpăra cu bani şi ştim cât cântăreşte creaţia spiritului plătită în felul mercenarilor de odinioară, totuşi în această ofensivă a armelor cuvântului mijloacele materiale nu pot decât să grăbească ajungerea la ţintă a scopurilor urmărite.

Războiul Crucii ce-l purtăm la Răsărit nu este înţeles deplin nici în rândurile intelectualilor noştri cari au misiuni multiple în rosturile publice, funcţiuni ce se îndeplinesc în continuu contact cu massele populare. Faţă de această lume intelectuală avem cele mai mari îndatoriri, pentrucă ştim cât de puţin au contribuit asupra formării caracterelor acele câteva ore de educaţie morală în şcoală şi nu oricine s'a învrednicit de o aleasă atmosferă de pietate şi trăire religioasă în anii petrecuţi în casa părintească. Contactul cu ei, în aceşti ani de maturitate, nu se poate înfăptui decât prin scrisul creştin, dar un scris ce să pasioneze, să răscolească conştiinţele cele mai adormite, să topească sufletele cele mai tari. Cucerirea lor pentru lucrul Domnului ar însemna tot atâtea amvoane puse în slujba masselor populare.

Corespondenţii de războiu au scris pagini nemuritoare, unele închegate în volume ce vor rămânea ca o comoară neîntrecută pentru generaţiile viitoare. Unde sunt pionerii credinţei înrolaţi în coloanele nesfârşite ale fronturilor de luptă? Lucrul lor de vrajă, înfiripat în răscolitoare retrăiri ale ceasurilor de primejdie dar şi de izbândă creştină, trebue să se aştearnă ca un mărgărit în coloanele tuturor ziarelor şi revistelor religioase.

Ce să mai vorbim de literatura ziditoare de suflete pentru ostaşii noştri. Ea trebue să nu lipsească din raniţa şi sacul cu merinde. Şi ştim cât preţueşte pentru un ostaş, în ceasurile de primejdie, o cărticică de rugăciuni sau vieaţa unui sfânt. Pentru cei răniţi, asemenea lucruri alinează durerile şi sunt o binecuvântare a cerului peste rănile deschise ale trupurilor lor.

Această rouă aducătoare de lumină a scrisului creştin trebue să nu ocolească nici pe prizonierii de războiu, pentrucă biruitorii acestui războiu trebue să fie buni cu cei învinşi, fiindcă numai astfel îi vor învinge cu adevărat, îi vor subjuga sufleteşte, organizând o pace adevărată.

Scrisul creştin poate aduce multă pace sufletească şi celor rămaşi acasă să ducă tot ponosul şi grija atât faţă de copiii lor, cât mai ales faţă de cei duşi departe.

Câteva preocupări în stil mare în acest sens am întâlnit cu prilejul congresului „Alianţei pentru înfrăţirea popoarelor prin Biserică", secţia balcanică, ţinut în 1936 la Râmnicul-Vâlcea, când s'a discutat despre cugetarea şi scrisul creştin în legătură cu războiul şi pacea, iar un alt congres creştin ţinut la Belgrad în 1940 a elaborat un plan de schimb a literaturii creştine pentru cei mobilizaţi şi concentraţi. [1]

Timpurile noui, cer preocupări noui. Nu trebue să pierdem nicio ocazie de-a ne face pe deplin datoria, chiar dacă vremurile excepţionale vor cere eforturi supraomeneşti, eroice chiar. Să nu precupeţim nici muncă, nici timp şi nici bani, ci să dăruim Patriei prinosul jertfirii noastre curate, fiecare după măsura darului primit şi după locul de răspundere ce-l ocupăm în „câmpul cel fără secetă" al spiritualităţii româneşti.

Preot B. GR. CHELARU
Bălţi

1. Preot B. Gr. Chelaru, *Misiunea actuală a Bisericii Ortodoxe*, Bălţi 1943, p. 28.

Iubi-te-voiu, Doamne, vârtutea mea

In vremurile acestea de încrâncenare totală, de neînţelegere şi de umbră nemiloasă a morţii care-şi flutură triumfătoare steagul peste întreaga frunte a lumii, un reazim tutelar mai presus de orice putere omenească nu numai că este sau ar fi binevenit, ci-l credem chiar necesar pentru a menţine calmul, pentru a echilibra sbuciumul sufletesc şi pentru a reda lumii ceia ce a pierdut ea într'un moment de neatenţie: *pacea şi bunaînvoirea.*

Şi cine oare ne-ar putea da această perfectă şi pururea neclătinată siguranţă în măsură îndestulătoare şi până la acea altitudine nebănuită încât neşovăielnici să putem striga asemenea psalmistului: *„De vor veni asupra mea făcătorii de rele, protivnicii şi duşmanii mei, să mănânce cărnurile mele, singuri se vor împedica şi vor cădea!*

Oştire de se va ridica asupra mea, inima mea se va înfricoşa.

Chiar răsboiu de se va stârni, eu tot voiu nădăjdui", (Ps. 26, 3-4-5) pentrucă *„în ziua când mă tem, la Tine mie nădejdea"* (Ps. 55, 3).

Puterea întăritoare, liniştea sufletească, pacea, mângâierea în necazuri, stăpânirea în bucurii şi altele ca acestea, nu ni le poate da altcineva nimeni decât numai aceiaşi putere care a dat cuvânt îmbucurător şi psalmistului: Domnul Dumnezeul nostru.

El are această siguranţă şi acea nădejde triumfătoare pentrucă *„Domnul este luminarea mea şi mântuitorul meu"*, şi atunci, se întreabă: *„de cine mă voiu teme?!"* *„Domnul este apărătorul vieţii mele"*, deci: *„de cine mă voiu înfricoşa?!"* (Ps. 26, 1 şi 2). Intr'adevăr de cine avea să se teamă? Cine era mai mare ca Domnul? făcătorii de rele? protivnicii şi duşmanii? Oştirea?. Nu.

Niciunul din ei, pentrucă toţi aceştia sânt creaţi la glasul poruncii lui Dumnezeu, şi e deajuns o singură încruntare a

privirilor, o singură atingere a degetului dumnezeesc sau o simplă adiere a duhului Său și toți s'ar risipi neputincioși la pământ ca niște frunze veștejite de brumă și atinse de vântul toamnei. Deaceia și David împăratul văzând siguranța și adăpostul nezdruncinat în Domnul exclamă entuziasmat și odată cu el împărtășim și noi într'un glas cântând aceiași preafericită bucurie: *„Domnul este întărirea și scăparea mea și izbăvitorul meu.*

El e Dumnezeul meu, stânca mea de scăpare și nădejdea mea. El e scutul meu, puterea care mă mântuieste și adăpostitorul meu". (Ps. 17, 1-2-3).

Și în alt loc: *„Nădăjdui-voi în Dumnezeu, și nu mă voiu teme, că ce pot să-mi facă mie oamenii?"* (Ps. 55,4).

Fericit popor, fericită oștire sau fericit suflet este acela care-și are săpat în inimă această sfântă și aleasă temeinicie mântuitoare.

În preajma Domnului plutește fericirea, în preajma Lui mireznuește ca fumul smirnei pacea, alăturea de El crește floarea dragostei și a bunei înțelegeri. Cine reușește să primească și să-L gândească pe Iisus în suflet, poate spune că s'a renăscut și c'a găsit prisoselnic acea liniște după care neîncetat și abătut tânjea fericitul Augustin și împăratul psalmist.

În lumina acestui adevăr ni se par limpezi și ușor de înțeles cuvintele de pe front ale ostașului Alexandru N. Pastor: *„Cântăm Domnului și nu ne plângem de nimic sau, cu El toate par ușoare și chiar moartea nu e grea"*; a ostașului Gatețchi N-la dintr'un spital militar: *„Biruim suferințele și toate năcazurile cu Duhul răbdării și al dragostei pe care l-am găsit în cuvântul Domnului. El ne trimite ajutor prin slugile sale cum nici nu gândim"*.

Deasemeni înțelese apar și mărturisirile câtorva creștini care l-au aflat pe Hristos când spun cu atâta sinceritate într'o foae de zidire duhovnicească: *„E ca'n raiu în casa noastră de când am gustat laptele mântuitor al Evangheliei"* sau *„avem pace și bucurie în suflet decând L-am aflat pe Domnul"*.

Aceste mărturisiri nu sânt simple scorniri de fraze, ci adevăruri reale de trăire adâncă personală a unor creștini care după o alergare zadarnică pe marea vieții, Il află în cele din urmă, ca niște naufragiați, pe Domnul Iisus, și atunci aflându-l exclamă

acele cuvinte întăritoare ca o văpaie care topește sau preface sufletele înfrigurate de căutare și regăsire.

Cum ne-am putea explica miile și zecile de mii de martiri începând cu sfinții Apostoli și terminând cu ultimul mucenic al vremii de azi care-și sacrifică viața pentru Hristos în cine știe ce loc necunoscut, dacă nu prin atașamentul sincer față de Iisus, prin încrederea oarbă ce și-o puseră ș'au și-o pun aceștia în Domnul, convinși că moartea trupului nu poate însemna nimic pe lângă fericirea veșniciei rezervată acolo sus în ceruri alăturea de Mântuitorul?

„Cine ne va despărți pe noi de iubirea lui Hristos?" se întreabă Pavel apostolul. *„Oare necazul - ori strâmtorarea, ori prigoana, ori foametea, ori golătatea, ori primejdia, ori sabia?*

Căci precum este scris: Pentru Tine sântem omorâți toată ziua; socotitu-ne-am ca niște oi de junghiere.

Ci în toate acestea sântem mai mult decât biruitori, prin Acela care ne-a iubit.

Pentrucă sânt încredințat că nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici stăpânirile, nici ce este acum, nici ce va să fie, nici puterile înălțimii, nici puterile genunei și nici o altă făptură nu va putea să ne despartă pe noi de dragostea lui Dumnezeu, cea întru Iisus Hristos Domnul nostru". (Rom. 8, 35-39).

Iisus Hristos cel înviat a treia zi a fost temelia tăriei sufletești atâtor urmași ai Săi; Iisus biruitorul morții a fost și este piatra granitică atâtor credincioși care privesc disprețuitor „boldul morții"; Iisus cârmaciul cel neânfrânat de nimeni este ancora multor inviforați pe marea aceasta mare și furtunoasă a vieții; Iisus răstignitul este luceafărul către care privind mulți, își prefac sufletele pironind poftele pe cruce pentru mântuire; Iisus este liniștea, este mângâierea este îndreptătorul, este strajnicul nedormit, este stânca neclătinată de nimeni; Iisus este „luminarea" și „mântuitorul", este „apărătorul vieții", este „izbăvitorul" din toate impasurile grele ce survin nebănuite în curgerea trăirii vremelnice aice pe pământ.

Deaceia, cela ce reușește să-l asimileze pe Iisus potrivit cu setea sufletului, se ridică deasupra tuturor pustiirilor și poftelor trupești și nu mai dovedește nimic altceva decât numai să trăia-

scă durerea în această văpaie de lumină plăcută şi mântuitoare, pentru el moartea nu însemnează altceva decât un prilej de a se apropia şi mai sigur de ţinta proaspătă, şi de a curma odată pentru totdeauna cu sbuciumul şi setea căutătoare de repaus sfânt.

Sub unghiul acestui adevăr trebuie să privim răspunsul bărbătos al sfântului Vasile cel Mare, sau Ioan Gură de Aur faţă de persecutorii lor, sau răspunsul plin de pilduitoare îndrăsneală al fiilor lui Macabeu către prigonitorii împăratului Antioh şi chiar către însăşi împăratul: *„Poţi să ne iei, într'adevăr, această viaţă muritoare şi trecătorare, noi însă avem o siguranţă neclintită că împăratul cerului şi al pământului ne va răsplăti pentru cele ce vom suferi întru apărarea legii lui şi ne va da în ceruri o slavă nepieritoare"*.

Tot sub prisma încrederii profunde în Dumnezeu ne amintim şi sguduitoarea întâmplare a unui misionar american petrecută cu mulţi ani în urmă care din tinereţe şi până la cărunte bătrâneţe a propovăduit neşovăelnic pe Hristos între chinezi.

„Odată dormea el pe patul de cărămidă al unui han în China, având alăturea de el o lumină. Trezit la un moment dat, poate de îngerul său păzitor, îl vede în faţă pe proprietarul hanului cu o lampă de ulei în mâna stângă, iar în mâna dreaptă cu un satâr de bucătărie.

Andrew căci aşa se numea misionarul credincios – deschizând ochii i-a fixat puternic asupra hangiului şi a strigat tare către Dumnezeu:

– Scapă-mă Doamne.

A spus asta în englezeşte şi omul s'a speriat.

– Ce-ai spus? îl întreabă hangiul.

– Chemam pe Dumnezeul meu, răspunse Andrew fără să-şi ia ochii săi albaştri de pe faţa hangiului.

Acesta îşi înălţă cu putere satârul şi-l clătină în aer, pregătindu-se să lovească.

– Nu ţi e frică?

– Nu, răspunse Andrew liniştit. Dece să-mi fie frică? Nu poţi să-mi faci altceva de cât să-mi omori trupul şi Dumnezeul meu te va pedepsi.

– Cum? întrebă omul apropiindu-se din nou.

– Vei trăi în tortură, spune Andrew cu o atât de caldă siguranţă, încât omul rămâne câteva clipe privindu-l fix, apoi pleacă murmurând.

După aceia, misionarul s'a întors pe partea cealaltă şi s'a culcat din nou.

– Bine, dar ar fi putut să se întoarcă, l-au întrebat unii cărora le povestise întâmplarea.

– Aveam un păzitor deasupra mea, rosti el cu simplitate, sau cum ar zice Psalmistul, pe care-l cunoştea şi Andrew: *„Eu mă culc şi dorm în pace, căci numai Tu Doamne îmi dai liniştea deplină în locuinţa mea"* (Ps. 4, 8).

Iată cazuri concrete din care se desprinde siguranţa deplină ce şi-o pun unii în puterea dumnezeească mântuitoare, cum şi-au pus-o atâţia şi Domnul i-a ascultat şi i-a izbăvit de primejdie. Vremurile actuale sânt de aşa natură încât o renaştere spirituală a poporului român este foarte necesară.

Drumul care ne-ar apropia măcar întrucâtva de această sfântă şi prea fericită culme, nu poate fi altul decât acela de a se strădui să cultivăm realitatea trăirii creştine în sufletul fiecărui om şi s'o ridicăm în concepţia insului această *„iubire"* şi dependenţă de Dumnezeu la rang de vârtute. Să-l facem să înţeleagă şi să simtă omul că singur Hristos este *„întărirea"* mai presus de cuvânt în orice împrejurare a vieţii, şi că El este şi *„scăparea"* şi *„izbăvitorul"* fie în cazurile dese de durere, întristare şi primejdie, fie în bucurii de natură pământească, fie din cursele văzuţilor şi nevăzuţilor vrăjmaşi care se oştesc din răsputeri pentru captarea în mrejele lor a sufletului omenesc şovăelnic uneori în păşire pe drumul dictat de înger prin conştiinţa individuală.

Ce viaţă pilduitoare au petrecut până mai ieri strămoşii noştri, prin câte răbdări, greutăţi şi încercări au trecut dar nu s'au poticnit şi n'au cedat fiindcă îşi aveau ancorată nădejdea salvării în Domnul. Ce admirabilă comunitate creştină ar putea constitui poporul nostru, dacă lăsând toate la o parte, l-ar urma pe Domnul, convins că numai El singur constituie „vârtutea", „întărirea", „scăparea" şi „izbăvitorul" nostru.

Şi mai ales în vremurile de faţă: „întărire" şi „scăpare" sigură singură şi absolută.

Preot AL. BARDIERU

Reconstituirea Sf. Sinod rus

Noua audienţă acordată de Stalin conducătorilor Bisericii Ortodoxe ruse, la inceputul lunii Septembrie a. c., a provocat atâtea comentarii, presupuneri şi speranţe încât se pare neapărat ca să încercăm o punere la punct inţelesul adevărat al acestei vizite ce anunţă reconstituirea Sf. Sinod, alegerea locotenentului de patriarh al Moscovei Serghie ca Patriarh al Rusiei la 8 Sept. şi instalarea sa solemnă la 12 ale acestei luni.

Ce-a fost Sf. Sinod

Constituirea Rusiei în patriarhie independentă a fost o urmare a luării Constantinopolului de Turci în 1453. Intr'adevăr, s'a părut neapărat ţarilor protectori ai Bisericii din Rusia ca să asigure conducătorului un rang destul de mare pe care-l avea patriarhul din Constantinopol. Aceasta a fost in 1589 când a fost întemeiat patriarhatul Moscovei şi titularii acestui scaun au exercitat adesea cea mai inaltă influenţă asupra destinelor Imperiului rus.

In 1721 a fost înfiinţat Sf. Sinod, adunare bisericească alcătuită din cel mult 12 episcopi şi, eventual câţiva preoţi, dar al cărui şef, foarte efectiv şi aproape atotputernic, a fost un înalt funcţionar laic (ober-procurorul), reprezentantul Ţarului care era şeful suprem al Bisericii.

Toată administraţia Bisericii se găsea sub ordinile imediate ale puterii imperiale care a făcut din Biserică unul din mijloacele de dominare a mulţimilor populare, asigurând rusificarea unei părţi întregi din Imperiu, constrângând populaţiile străine ca să primească credinţa şi botezul ortodox. Când constrângerea poliţistă, pretinsă că stă în slujba Bisericii, scădea, atunci masele se întorceau foarte repede, la păgânism sau indiferentism.

Sub ţarii preocupaţi de adevăratele interese spirituale a poporului lor, ca Alexandru I şi II, adevărate sforţări de evanghelizare au fost depuse de Biserică care a exercitat o misiune adevărată. Insă, totodată, ea n'a fost mai mult decât un instrument al puterii în mâinile puternicilor săi stăpâni absoluţi.

Revoluţia din 1917

Revoluţia din Martie 1917 a deschis Bisericii posibilităţi noui eliberându-se de jugul autorităţii autocratice imperiale. Un sinod a fost convocat care a ales patriarh pe mitropolitul Tihon al Moscovei. El trebuia să fie asistat de un Sf. Sinod din 12 episcopi, insărcinat cu chestiunile dogmatice şi rituale şi de un Consistoriu din 15 clerici şi mireni însărcinat cu toate chestiunile administrative şi cu raporturile Bisericii cu lumea din afară.

Revoluţia din Octombrie 1917, aducând bolşevismul la putere, a zădărnicit această reformă şi a aruncat Biserica Rusiei şi pe conducătorii ei în epoca cea mai dramatică şi sângeroasă din istoria lor. Tihon a murit în 1925 şi orice alegere a unui urmaş a fost imposibilă. Ce-au fost aceşti ani sângeroşi, pentru creştinii din Rusia, este imposibil de spus. Comitetul Nansen, pe care n'avem dreptul să-l bănuim de intenţii politice, evaluiază la 14.612.300 persoane numărul victimelor revoluţiei şi a persecuţiunilor ce i-au urmat.

Insă iată că a apărut, sub numele locotenentului patriarhal Serghie, un volum cu peste 450 pagini intitulat: *Adevărul despre religiunea din Rusia*. Cu o uimire din cale afară luăm cunoştinţă că n'a existat nicio persecuţie a Bisericii din Rusia! Autorul recunoaşte, desigur, existenţa a câtorva cazuri izolate dar e vorba numai de persoane a căror vieaţă politică sau socială se expune criticii din punct de vedere guvernamental sovietic. El însă nu ţine seama de milioanele de morţi şi mai mult încă de această listă *nominativă* cu 31 episcopi şi peste 1500 preoţi a căror moarte este sigură şi pe care noi am avut-o sub ochi.

Deci pare absolut imposibil ca un om aşa de adânc legat de opera săvârşită altădată de patriarhul Tihon şi care a fost martorul suferinţelor sale, poate să fie autorul adevărat al unei cărţi aşa de „senzaţionale" şi oricât s'ar spune că ea emană dela un oficiu de propagandă, ea este special destinată să cucerească, înainte de toate, toate inimile cercurilor religioase ale lumii an-

glo-saxone. Se poate chiar merge pân'acolo să ne întrebăm dacă Serghie se îndoeşte de folosirea care s'a făcut cu numele său sau dacă acest om nu şi-a pierdut orice discernământ.

Intrunirea Episcopatului Rus

Intr'adevăr, ce vedem noi că se petrece'n Rusia: Serghie, însoţit de mitropoliţii Kievului şi Leningradului, se duc la Stalin. Ei profită de liniştea momentană a unei binevoitoare toleranţe de care se bucură Biserica dela războiul ruso-german pentru a încerca să consolideze administraţia Bisericii şi să-i asigure o bună funcţionare.

Deci ei au obţinut dela Stalin convocarea episcopatului rus în vederea reconstituirii patriarhatului printr'o alegere făcută la 8 Septembrie a lui Serghie în această funcţiune şi reînfiinţarea Sf. Sinod sub forma curat bisericească prevăzută de reforma din 1917 şi neavând să se ocupe decât cu chestiunile dogmatice şi rituale.

Inţelesul acordului

Ce'nseamnă acordul lui Stalin pentru această reorganizare a Bisericii? Inţelesul este îndoit. Un *înţeles lăuntric* mai întâi. Lăsând Biserica să-şi reia activitatea publică a misiunii sale dela războiul ruso-german, se deschide astfel posibilitatea mobilizării în serviciul naţiei a forţelor religioase, oricât de slabe ar fi, căci nu-i permis, în extrema gravitate a situaţiei, de a lăsa la o parte orice ajutor, oricât de neînsemnat ar fi.

Se cuvine chiar s'ajutăm, pe sub mână, această Biserică, îngăduindu-i să-şi exercite fapta generoasă faţă de apărarea naţională pentrucă ea reprezintă încă un element constitutiv al vieţii naţionale.

O epocă excepţională pretinde măsuri excepţionale. Toleranţa religioasă de astăzi este utilă atât cât poate fi bună de practicat.

Insă al *doilea înţeles*, al acestei politice religioase, este cu mult mai mare şi acesta-i desigur chiar motivul existenţii sale. Trebue să reintegrăm reconstituirea Sf. Sinod în cadrul politicei generale urmărită de Rusia pentru a pricepe înţelesul adevărat. Ruşii au încă nevoie de Anglo-Saxoni, alianţa lor nu ţine decât

în ce priveşte inamicul comun. In loc de-o bază spirituală comună, există chiar antagonisme vădite în concepţiile lor adânci. Intre ei există un obstacol a cărui dispariţie, dacă ea ar umplea de bucurie pe Ruşi, ar însemna înfrângerea cea mai mare pe care ar suferi-o Anglo-Saxonii: *Charta Atlanticului!*

Ruşii impută acestei charte tocmai ceeace îi face valoarea în ochii micilor naţiuni şi a cercurilor religioase din tabăra aliată: *dreptul popoarelor de a dispune liber de ele singure.* Insă acest drept, tradus pe chartă, ar obliga Rusia să renunţe la aspiraţiile sale teritoriale asupra Statelor Baltice, Basarabiei şi a părţilor mai mici sau mai mari din Finlanda şi Polonia, pentru a nu privi decât măsurile în cadrul frontierelor din 1941.

Rusia înţelege necesitatea de a câştiga, pentru scopurile sale, elita spirituală şi religioasă anglo-saxonă a cărei sentimentalitate o cunoaşte prea bine, aşa de des exploatată de conducătorii politici ai lumii. Ea ştie că poate s'aştepte totul dela ei dacă izbuteşte să-i convingă de neutralitatea sa binevoitoare în chestiunea religioasă şi de felul cum ea traduce'n practică principiul constituţional despre libertatea convingerilor religioase. Dela cunoaşterea desăvârşită a acestei necesităţi de cucerire a unei din cele mai mari forţe morale a aliaţilor săi, pentru a-i pregăti să primească pretenţiunile lor, pleacă inspiraţia cărţii lui Serghie *Adevărul despre religiunea din Rusia*, măsurile de toleranţă luate în favoarea Bisericii Ortodoxe şi îngăduinţa pentru conducătorii ei ca să-şi aleagă un patriarh şi să reconstituie Sf. Sinod.

Rusificare

Că conducătorii Bisericii profită de aceste dispoziţiuni, este firesc, dar văd ei bine că ceeace mâna dreaptă cedează, stânga poate să ia'ndărăt în ziua în care nu va mai fi nevoie de „a face pe omul de bine"? Noi nu ştim lucrul acesta. Pentru moment, Biserica activează. Ea evanghelizează în limite restrânse însă o face din toată inima, fericită fiind de înlăturarea persecuţiunii. Ea se face conştient sau inconştient, executantul dorinţei guvernamentale: ea devine agentul de rusificare pentru care Stalin a luat măsuri de persecuţie groaznice împotriva confesiunilor ne-ortodoxe în ţările baltice cu prilejul ocupaţiei din 1941. El a trimis

un mitropolit la Riga și a considerat bisericile ortodoxe baltice constituite într'o Biserică autocefală, nemai atârnând de patriarhia de Constantinopole. De altfel, nu aceasta era și politica tradițională țaristă?

Astăzi este caracteristic să constatăm că Sf. Sinod este deabea constituit când rusificarea prin mijlocirea Bisericii, își reia activitatea. La radio Moscova, un preot leton s'a adresat credincioșilor din Letonia și Estonia punându-i în gardă contra proorocilor mincinoși din slujba propagandei „fasciste" a autorității ocupante, făcând apel la dragostea tradițională a credincioșilor pentru Biserica mamă din Rusia, dragoste ce trebuie să fie cu atât mai intensă cu cât epoca persecuțiilor a trecut și că hotărârea reorganizării Bisericii de către Stalin îndreptățește toate speranțele.

∴

Auzim toate acestea cu o emoție adâncă. Există un element satanic în metoda nouă cu care Stalin urmărește propaganda în favoarea cauzei sale.

Măsurile luate de Stalin, dela 22 Iunie 1941, în chestiunea religioasă, pregătesc un nou atentat monstruos contra popoarelor cari își puseseră oarecare speranță în principiile pe care le crezuseră sancționate de Charta Atlanticului.

In numele creștinilor din Finlanda, Țările Baltice, Polonia, Unguria, România - cari mâine vor fi victimele succeselor ce le-ar obține eventual Sovietele în favoarea unei asemenea acțiuni pe lângă aliații lor - noi rugăm pe toți creștinii din lumea întreagă de a nu se face complicii călăilor lor. „Feriți-vă de proorocii mincinoși cari vin la voi îmbrăcați în piei de oaie, dar cari, pe dinlăuntru, sunt lupi răpitori".

Creștini, luați seama ca'n ziua Judecății să nu fiți întrebați ca și Cain: „Ce-ai făcut cu fratele tău?".

Traducător:
Icon. CORNELIU M. GRUMĂZESCU
profesor secundar—Bârlad

(Semeur Vaudois)
2 Octombrie 1943

Scrisorile Sf. Vasile cel Mare

Sunt în număr de mai mult de 350 și formează corespondența cea mai extinsă și mai agreabil variată, nu numai cu creștinii cei mai distinși, ci cu păgânii celebri, ca filozoful Libanius - a căruia stimă pentru Sf. Vasile nu și-a exprimat-o niciodată fără accentul entuziasmului.

Fotius îl lăuda grozav, ca pe un model de stil epistolar.

Autorul nu este niciodată mai presus, nici mai prejos de subiectul pe care-l tratează. Plăcuta simplitate, politeța, erudiția nestilată, grațiile naturale pregătesc minunat gravitatea subiectelor și înțelepciunea instrucțiunii. Este ceeace interesează istoria acestui secol, așa că ele nu trebue să fie neglijate de orator.

I. Către Grigore de Nazians

„Am recunoscut în literile scrisorii tale, mâna care a descris-o, dupăcum când vezi un copil, recunoști pe părinții săi, ca un sigur fel de a fi al familiei.

Mi-ai scris despre locul pe care mi l-am ales pentru retragerea mea; nu face nimic! Că toată dorința ta este de a ști cum se trăește aici, pentru ca și tu să vii apoi, să te întovărășești cu mine.

Această cugetare este foarte demnă pentru un om astfel ca tine, care nu-l pasionează lucrurile pământești, pe lângă fericirea care ne este promisă în altă Patrie.

Cum petrec noaptea și ziua în singurătatea în care viețuiesc? Trebue să-ți spun? Cel puțin aceasta nu va fi fără oarecare confuzie. Eu am lăsat în urmă vilele, cu toate buclucurile lor, am renunțat fără părere de rău, dar n'am putut să mă leapăd încă de mine însumi.

Mă aseamăn cu acei călători cari nu au obișnuința mării; mișcările corăbiei, care-i poartă, le dă o indispoziție insuportabilă,

Părăsind pământul, ei nu au lăsat la ţărm supărările şi veseliile cu cari stomacul lor se găseşte încărcat. Iată precis starea în care mă aflu.

Atâta timp cât nu vom fi reuşit a înlătura germenii maladiilor cari ne chinuiesc, locul nu contează, noi aducând pretutindeni rezultate supărătoare. Eu o voiu mărturisi-o deci: nu am fost ademenit de mari foloase în singurătatea mea!

Ce-i de făcut? şi ce trebue să ne alegem pentru a urma cu fidelitate linia Stăpânului care ne-a deschis calea mântuirii, spunându-ne: „Dacă cineva vroieşte să vină după mine, să se lepede de sine însăşi, să-şi ia crucea sa şi să-mi urmeze": iat-o!

Mai întâi să se străduiască să se dea spiritului o stabilitate calmă şi uniformă. Când privirea rătăceşte de-o parte şi de alta este imposibil de a se prinde bine un obiect, aşa fel ca să fie văzut sub toate aspectele sale. Trebue să se aţintească ochii pentru a-l descoperi curat - limpede.

Tot astfel este şi cu spiritul: când se risipeşte în grijile veacului, punctul fixat ca adevăr nu va fi cuprins.

Gândeşte-te la un tânăr înfocat, care n'a supus pasiunile sale sub jugul căsătoriei. Aprinderea simţurilor sale, violenta furie a plăcerilor sale, îl antrenează spre cele mai criminale intrigi: pentru a scăpa de aceste nenorociri să contracteze o legătură legitimă. Severele angajamente ale căsătoriei îi deschide însă o altă perspectivă de griji: copiii să fie căpătuiţi, o femee să fie îngrijită, o casă susţinută, animalele de casă supraveghiate, interesele averii controlate, bunurile păstrate, accidentele prevenite, marşuri de făcut, duşmani contra cărora să se apere, un negoţ, o familie şi mai ştiu eu ce! Fiecare zi cu tributul său de bucurie şi de piedici! Nici noaptea chiar nu eşti scutit. Ea nu înlocueşte ziua decât pentru a aduce acelaşi cerc al iluziilor.

Aşadar singurul mijloc de a redobândi libertatea sa, care este? De a fugi de lume, de a se ascunde cu totul. Ceeace numesc fuga de lume nu este numai indepărtarea corpului, ci despărţirea lui de toate plăcerele sale: să uite patrie, casă, afaceri, societate, interes, ştiinţele profane, să facă cu sine însăşi un divorţ absolut, pentru a nu depinde, întru totul, decât de regulele supranaturale pe care Mântuitorul le-a sădit în sufletele noastre. Insă

pentru aceasta trebue să se nimicească orice prejudecată anterioară din suflet.

Nu se pot imprima pe ceară caractere noi, pânăce nu au fost şterse cele vechi. Tot astfel învăţăturile divine nu se vor fi stabilit într'o inimă preocupată de toate gândurile, cari de obiceiu ne vin.

Una dintre primele binefaceri ale retragerii este aceea de a impune linişte frământărilor dezordonate ale inimilor noastre; spre a da raţiunii liniştea necesară ca să învingă pasiunile şi să le desrădăcineze în germenul lor; animale sălbatece, cari nu se inapoiază la stăpân, decât pentru a le pune sub frâu.

Eu admit deci o astfel de singurătate, ca acest deşert unde sunt, îndepărtat de orice raport cu oamenii, unde practicile pioase ale vieţei religioase, nefiind întrerupte de nici-o distracţie străină, furnizează sufletului o continuă hrană.

Imaginează-ţi fericirea cea mai râvnită, astfel ca aceea să imite pe pământ vieaţa îngerilor din cer; de a începe zilele de lucru prin rugăciune, prin cântul imnelor şi cântecelor cari le pun în legătură cu Creatorul; de a le continua prin aceleaşi practici, unind cu munca cântecele sfinte, cari constituiesc cea mai bună hrană şi cari răspândesc atât de delicioase consolaţii în sufletul pe care ele îl întreţin într'o încântătoare egalitate? Acesta este acel maiestos echilibru al tuturor manifestărilor sufletului, pe care-l purifică, nepermiţând limbii de a rosti cuvinte fără rost, ochilor de a se lăsa amăgiţi de o deşartă strălucire a lucrurilor sensibile, urechilor de a nu introduce în suflet nimic moleşitor, nimic frivol astfel ca sunetele unei muzici mondene şi recile persiflări ale unui spirit fără valoare.

Sufletul garantat, prin aceste măsuri, contra destrăbălărilor din afară şi contra acceselor simţurilor, se repliază pe el însuşi. El se ridică prin propriul său avânt până la cugetarea lui Dumnezeu.

Luminat de razele cari ţâşnesc din esenţa sa divină, el învinge propria sa slăbiciune, fără griji temporale, fără necesităţi corporale care să-l sustragă.

Degajat de plăcerile pământeşti el transportă fiinţa sa întreagă în căutarea bunurilor nemuritoare. Unica problemă care-l preocupă este necesitatea de a practica cumpătarea şi puterea, drep-

tatea, prudenţa – într'un cuvânt virtuţile pe cari le conţine el însuşi şi compun întreg codul moralei noastre creştine.

Pentru a cunoaşte cât mai bine ceeace ne este impus, cel mai sigur mijloc, este de a medita asupra sfintelor noastre Scripturi, cari ne pun sub ochi regulele necesare în conduita moravurilor, şi exemplele de virtute cele mai proprii, spre a ne servi de model. Dându-şi silinţa de a se conforma se descoperă cu uşurinţa gândirii, cât este de inferior cutare sau cutare exemplu de virtute, care ne este propus, iar din acest studiu, rezultă leacul potrivit boalei cu care vrea să se războiască.

Cine vrea să îmbrăţişeze castitatea să se pătrundă de istoria lui Iosif şi să înveţe nu numai a se abţine dela plăcerile criminale, ci a se fortifica în practica virtuţii.

Istoria lui Iov învaţă a fi resemnat – supus soartei – arătându-ne acest Patriarh, căzut pentru un moment din prosperitate în sărăcie, supravieţuind ca nişte copii plini de vieaţă, păstrând întreg curajul său în mijlocul celor mai amare nenorociri, tot eroismul răbdării cu prietenii, cari în loc de a-l consola în nenorocirea sa, nu făceau decât să-l agraveze, prin reproşuri insultătoare.

Reflectându-se asupra mijloacelor de a fi ale credinţei iertătoare şi mărinimoasă, severă cu sine însăşi, indulgentă cu alţii. Şi dacă se pare greu de a împăca aceste teme, cineva va fi scos din greşală prin exemplul, fie al regelui David – unind sgomotul isprăvilor răsboinice cu mila care iartă şi sacrifică cele mai legitime resentimente, – fie al legislatorului Evreilor, înflăcărat de un zel măreţ contra acelora cari îşi călcaseră datoria, şi îndurând, fără a se plânge, nedreptăţile cari nu loveau decât propria-i persoană. Ea imită pictorii, cari voind să copieze un tablou, fixează de obiceiu privirile lor pe originalul pe cari-l au sub ochi, pentru a-i reproduce toate trăsăturile.

Tot astfel oricine aspiră la perfecţiune trebue să facă un studiu deosebit al istoriei sfintelor personagii, pentru a reuşi să le imite şi a le transfuza, în vreun fel în propria sa substanţă.

Rugăciunea care urmează după lectură comunică sufletului o energie mai viguroasă prin flacăra iubirii divine pe care o aprinde în el. Rugăciunea răspândeşte în el o lumină care-l face să cunoască misterele de esenţă divină. Rugăciunea face să rezide în el Dumnezeu însăşi, pătrunzând inteligenţa şi memoria sa cu

sentimentul profund al prezenţei sale. Ea face din creştin templul Divinităţii, un sanctuar unde nu se apropie nici grijile pământeşti, nici revoluţiile neprevăzute, cari agită lumea, nici plăcerile mizerabile cari cauzează toate dezordinele noastre. Strein de oarece el n'are altă societate decât pe Dumnezeu.

Unul dintre primele scopuri ale strădaniilor noastre trebue să fie reglementarea felului de a vorbi, de o aşa manieră ca să contractăm obişnuinţa de a propune problemele, însă fără spirit de dispută, de a spune răspunsul său fără nici o pretenţie, de a nu întrerupe pe cel care rosteşte lucruri folositoare, de a evita căutarea strălucirii în conversaţie, de a şti ce anume să vorbeşti sau să asculţi, de a iubi învăţătura fără să i se pară că-i umilit, de a răspândi toate cunoştinţele sale fără a concepe vanitatea, fără a ascunde pe acela dela care le deţine, publicându-l chiar, cu recunoştinţă, pe acela faţă de care are obligaţia.

Deasemeni este important de a se măsura tăria – sunetul – vocii sale, pentru a nu-i da nici prea mult nici prea puţin sgomot. Mai bine să se reflecteze, asupra a ceeace va avea de spus, înainte de a-l exterioriza. Să se arate cu bunăvoinţă, serviabil, afectuos chiar, în limbajul său. Să nu asculte niciodată pe acela care abordează subiecte de batjocură. Să readucă blândeţea prin avertismente caritabile adresate acelora cari şi le-au permis.

Asprimea în maniere şi în ton nu e niciodată permisă, chiar pentru a rechema la ordine pe cei cari s'au depărtat. Dacă te pui pe tine însuţi pe ultima treaptă, să fii sigur că ai câştigat pe acela care are nevoie de părerea ta.

Şi în acest caz vom şti să facem mai mult decât să luăm model dela profetul, care însărcinat de a certa pe David pentru păcatul său, nu i-a adus deloc sentinţa de condamnare, ci împrumutând un personagiu strein, deferi cauza la propria sa judecare, astfel că domnul (prince) pronunţându-se contra lui însăşi, nu se putea plânge de acuzatorul său.

Restul scrisorii cuprinde sfaturi de disciplină prezentate în detaliu, în curând devenite legi în tot Orientul şi introduse în cea mai mare parte în ordinile monahice.[1]

Pr. Cpt. POPESCU H. IOAN

1. Tradus din: „Bibliotéque Choisie des Pères de l'église greque et latine, ou Cours d'éloquence sacrée": par Marie-Nicolas-Silvestre Guillon; Deuxieme partie. Tome dixieme. Pages: 46 sq. A Paris 1828.

Biserica şi Armata

Deşi războiul este continuarea nedreptăţii biblice, săvârşită de Cain asupra fratelui său Abel, el este totuşi, biciul lui Dumnezeu, care caută şi loveşte pe oricine se face vinovat de faptele lui Cain.

Neascultarea de voea lui Dumnezeu, a sdruncinat forţa morală din lume, iar nedreptatea fratricidă, oriunde s'a unit cu „neascultarea" primordială, a înlăturat cu desăvârşire legile existenţei umane: „iubirea de Dumnezeu şi iubirea de aproapele".

Dar, nepătrunse sunt planurile lui Dumnezeu în lume!

El restabileşte din timp în timp, măsura lucrurilor pe pământ; iar omul se supune fără şovăire chemării dumnezeeşti, apărându-şi trupul său, adică Patria, deopotrivă cu sufletul său, – Biserica.

Iată dece, Românul, creştin încă din leagănul vieţii, a fost gata oricând să-şi apere Patria şi Biserica, cele două condiţiuni ale existenţei sale; iată dece s'a găsit la Mărăşeşti, printre nenumăratele trupuri neînsufleţite, şi „o mână" care strângea cu încleştarea morţii, o cruce de altar.

Poporul român, prin armata sa, îşi apără astăzi ca şi în trecut „Trupul" şi „Sufletul" său. Fie că sunt barbarii vremurilor apuse, fie că sunt necredincioşii ateismului bolşevic, deopotrivă îi loveşte dreptatea românească, plămădită sub prestoale de biserici.

Credem şi trăim intens această credinţă, că omenirea este chemată să restabilească voea lui Dumnezeu în lume.

Ura, nedreptatea şi necredinţa, au prăvălit peatra de stâncă, pe uşa mormântului păcii. Neliniştea şi sbuciumul din inimă, au fost copleşite de grozăviile haosului din lume, dar piatra dela temelia popoarelor, este mereu aceeaşi: Hristos! El este pacea lumii pentrucă El este „Calea, Adevărul şi Viaţa". Deaceea, armata română a păşit increzătoare la luptă dreaptă, sub scutul drapelului ţării şi al „semnului", prin care va învinge.

Pe răbojul vremii, găsim neîncetat Biserica alături de sufletul neamului, după cum nedespărţite sunt, ieslea din Betleem de Naşterea Domnului.

Pentru a ne lămuri pe deplin de cele spuse până aci, să întrezărim, paralel cu închegarea armatei noastre ca unitate permanentă şi să surprindem momentul când şi sub ce formă, Biserica a călăuzit paşii sufleteşti ai ostaşului nostru. Până la întemeerea celor două principate, Muntenia (Sec. XIII-lea 1220) şi Moldova (Sec. XIV-lea 1341) încă nu exista o armată cu cadre permanente.

Odată cu întemeierea Principatelor, Domnitorul are nevoe însă, de o „gardă domnească permanentă", formată din elementele de baştină.

Paza cetăţilor şi a graniţelor, o aveau lefegii, acei oameni plătiţi şi privilegiaţi, iar în timp de războiu „oştirea regulată" şi „oştirea neregulată" ţinea piept vrăjmaşilor. Garda domnească este baza „oştirii permanente", iar din sfatul şi curtenii Domnitorului, în timp de pace şi războiu, face parte în primul rând, capul Bisericii strămoşeşti.

„Cu vlădicii şi mitropoliţii noştri „tăinuiau" boierii şi Domnitorul, planul de apărare al patriei".[1]

Sf. Nicodim dela mânăstirea Tismana, a fost mâna dreaptă a Domnitorului Vladislav-Vodă (1364-1372) şi a lui Radu-Negru (1373-1384).[2]

Biserica a stat în slujba naţionalismului din vremuri îndepărtate.

Astfel, Alexandru cel Bun, în anul 1424, boereşte pe preotul Juga din Baia, dăruindu-i: „pentru slujbele lui drepte şi credincioase, satul Buciumeni de lângă Baia. Slujbele acestea drepte şi credincioase, preotul Juga le-a făcut ca preot de oaste al lui Alexandru cel Bun".[3]

Covârşitoarea influenţă a credinţei creştine în strategia luptelor, o întrezărim continuată desigur din adâncul istoriei, la intemeetorul primei armate moldovene, cu caracter şi organizaţie permanentă.

Ştefan cel Mare (1457-1504) organizatorul acestei armate, se

1. Comşa, Ortodoxia şi românismul în trecutul nostru, Arad 1933, pag. 33.
2. Dr. Gr. Gh. Comşa, op. cit. pag. 30.
3. Dr. Gr. Gh. Comşa, op. cit. pag. 33.

sfătueşte, inainte de a se lupta cu vrăjmaşii cotropitori, cu cel mai de preţ sfetnic al său, „Daniil Sihastru". In veacul al XVI-lea găsim pe episcopul Anastasie al Vadului, că în 13 Octombrie 1529, pe timpul asediului Bistriţei de către trupele lui Petru Rareş, a condus un atac al Românilor, contra Saşilor din Bistriţa şi acelaş episcop a încheiat un armistiţiu cu cei asediaţi" [1].

Fără să înşirăm etapele de desvoltare în timp a armatei celor două Principate, trebue să spunem totuşi că „unităţile – militare – erau sub comanda fie a boierilor şi cnejilor, fie a episcopilor, în cazul cetelor mănăstireşti. Cu alte cuvinte comanda la războiu revenea conducătorilor fireşti ai poporului, din care nu lipsea, fără îndoială, şeful spiritual al Românilor, Biserica.

Vorbitor este, în acest sens, sbuciumul de totdeauna al Ardealului, care şi-a călit luptătorii săi în tinda Bisericii, sub conducerea preoţilor, singura mângâiere în timpuri de bejenie [2].

Credinţa în Dumnezeu a Domnitorilor, atât pe câmpul de bătae, cât şi în vreme de pace, a ridicat pe întinsul ţării atâtea măreţe lăcaşuri sfinte, pentru împăcarea conştiinţei săvârşită de vălmăşagul luptelor cu duşmanul.

In trecutul nostru n'avem războiu care să fi pornit înstreinat cu desăvârşire de Biserică, – deoarece preoţii au fost şi sunt străjerii sufletului şi eroismului ostaşului român.

Episcopii şi preoţii au fost sfetnicii Voevozilor, pe care i-au urmat în războae şi pe care i-au şi mustrat pentru purtarea lor cea în afară de lege.

Preoţii au condus chiar luptele date cu Ungurii şi Secuii, aşa se explică dece Ungurii sdrobiţi în luptele cu Românii din Ardeal, strigau: „dracul să se lupte cu popii".[3]

Preotul Fărcaş din Fărcăşani, Romanaţi, cuceri cetatea Vidinului dela Turci, trecând în legenda poporului, care-l cântă aşa:

„Popa Stoica din Fărcaş
„Care sare şapte paşi
„Şi iese din liturghie
„Şi taie la Turci o mie"

1. Gr. Gh. Comşa, op. cit. pag. 42. cf. şi N. Iorga, Ştefan cel Mare şi Mihaiu-Viteazul, ca intemeetorii bisericii Românilor din Ardeal, Buc. 1904, p. 17.
2. cf. N. Densuşianu, Revoluţia lui Horia, Buc. 1884, pag. 367.
3. cf. N. Iorga, Istoria bisericii româneşti, Valenii de Munte 1908, Ed. I-a, Vol. I, pag. 212.

Insăşi Tudor Vladimirescu, cheia renaşterii noastre naţionale, nu făcea nimic mai de seamă, până ce nu se sfătuia şi nu era duhovnicit de episcopul de Argeş, Ilarion. Dar, firul istoriei se deapănă neîntrerupt pe degetul lui Dumnezeu şi trăim astăzi experienţa tristă, a celui mai crâncen războiu din lume. „Zăngănitul vorbelor în filosofie şi în curentele de gândire", au adus într'adevăr zăngănitul armelor cu vărsări de sânge, ceeace nu este voea lui Dumnezeu.

Şi dacă te minunezi în faţa maşinăriilor şi invenţiilor moderne, apoi te cuprinde groaza privind şi trăind clipele deslănţuite de cea mai perfectă maşină, autorul însăşi al haosului din lume: omul. Şi iarăşi, pe cât ne înspăimântă „turnul babel" ridicat de omenire în diferite vremuri, pe atât ne surprinde îndrăzneala omului ce vrea să se lupte cu însăşi Dumnezeirea.

Lupta aceasta cu nesfârşitul, cu Atotputernicul, pecetlueşte definitiv sorţii unei izbânzi nefericite.

Bolşevismul a încercat trista experienţă a luptei cu divinitatea din sufletul creştinilor şi s'a dovedit că mai presus de creaţia vieţii, omenirii întregi, tronează scânteia divină, părticica din „totul necuprins" sufletul omului.

In complexul preocupărilor tumultoase, sufletul veştegit de lupta cea mare a vieţii, are dreptul să fie călăuza materialismului cotropitor.

Iată dece, pe când atelierele şi uzinele ferecau în zumzet asurzitor, maşini de războiu, ucigătoare, Episcopul armatei române îşi concentra toate forţele spirituale, pentru a ieşi la lupta cea sfântă, a desrobirii sufletului din încleştarea trupului.

Se ascuţeau săbiile, se probau explosibilele şi se pregăteau maşinile uriaşe; în vederea masacrului general al omenirii, dar Episcopul Armatei, Dr. Partenie Ciopron, a ştiut că spiritul este acela care cumpăneşte victoria sau înfrângerea în lume.

Aşa se explică, dece, un ierarh al Bisericii, un vlădică al tradiţiilor strămoşeşti, îşi ridică crucea în faţa spadei, mobilizează spiritul să lupte împotriva materiei şi trimite magii bisericii răsăritene, să caute „Pruncul" credinţei, fugărit de trimişii lui Irod.

In vederea acestui războiu, el, vlădica armatei îşi strânge rândurile, chibzueşte planul de luptă şi cheamă pe cei mai aleşi

fii ai neamului, pe păstorii de suflete, ca să lupte cu arma luminii împotriva întunerecului.

Și dacă i-au trebuit materiale de războiu și arme, sutele de mii de cărți de rugăciuni, broșurile ziditoare de suflet, mii de cruciulițe, altare de campanie, antimise sfințitoare, odăjdii, vase sacre, cărți de ritual, purtate de inimi mari și de suflete de apostoli, iată acesta este echipamentul oștirii lui Christos!

Pe lângă această pregătire și echipare, Episcopul militar, a sădit în sufletul preoților săi, curajul martiric, iubirea de țară și iubirea de aproapele și i-a înarmat cu pavăza credinței creștine.

A rupt suflet din sufletul său și a întărit credința confesorilor de oaste, a aprins lumină din lumină, avânt din patriotismul jertfelnic al bisericii strămoșești și astfel și-a trimis ucenicii la lucru misionar.

Au fost deajuns câteva cuvinte și sufletele s'au aprins la mesagiul acesta de chemare apostolică! Păstorii oștirii s'au înfrățit cu drapelul țării și au devenit aluatul care plămădește suflete și întărește inimi de eroi legendari.

Cât foc sacru și ce tainice îndemnuri s'au revărsat în inimile preoților militari, din privirea blajină dar poruncitoare a vlădicăi Partenie Ciopron, rămâne să vedem și faptele eroilor noștri săvârșite la umbra crucii de pe Golgota, sub îndemnul Preoților, acolo departe unde vieața se topește pe altarul jertfei. Sub acest semn, armata română dărâmă nedreptatea, iar preoții săi așează dreptatea și busola vieții pe pământ: „Evanghelia lui Christos. Deaceea martirii-eroi de pe întinsul Rusiei, sunt și rămân, făcliile de Paști, ale învierii unui popor spreo viață nouă, iar copii lor, orfanii noștri, sunt „pruncii Betleemului", vestitorii păcii, din sufletele oamenilor.

Diacon militar, **ALEXIE OLESCU**

4 Decembrie 1943.

O nouă confirmare a camaraderiei de arme Româno–Germane

Generalul German de Infanterie Allmendinger elogiază „Divizia Eroică Română"

Printre marile unități, care dela deslănțuirea războiului se află mereu în primele linii de luptă, afirmând departe în răsărit voința unui popor ce vrea să trăiască liber, este Divizia I-a Munte, „Divizia Eroică" a Generalului Rășcanu, care în ultimul timp luptând în Capul de Pod Cuban sub ordinele Corpului V Armată German, a inscris încăodată pe fila glorioasă a istoriei, dârzenia cu care a infrânt numeroase atacuri inamice.

Eroii dela Capella, Balaklawa, Malaja Bielosiorka și Sewastopol au dovedit pe crestele Caucazului, prietenilor și dușmanilor, că ei au rămas aceiaș ostași neinfricați ai datoriei și că nimic nu-i poate abate din drumul hotărât al luptelor, înțelegând că numai așa se cinstește în chip demn și eroic, țara, glia și neamul.

Nu a fost o luptă ușoară, nu a fost o luptă scurtă. Vânătorii noștri însă nu au știut ce este greutatea, nu au conoscut obstacole și nu au cântărit sacrificiile. Temerarii ostași ai Diviziei I-a Munte, pornind cu Crucea Mântuitorului și cu credința în suflete s'au făcut vrednici de marii lor inaintași, care cu sufletul, cu mintea, cu trupul și cu sângele lor au clădit Patria noastră.

Vânătorul de Munte, omul acesta simplu, împovărat de greutăți, care și-a lăsat acasă familia și copiii, care și-a închis în sufletul lui toate necazurile mărunte, a fost pătruns de acel ideal care înalță poporul nostru în fața lumii întregi și îi dă dreptul nu numai de-a fi liber ci și stăpân pe meleagurile ce i-au fost hărăzite de Pronia Divină odată cu nașterea lui pe acest pământ, pe care răspântiile istorice i-au cerut să-l ude nu numai cu lacrămile sale dar și cu șiroae de sânge.

De curând în acţiunea de degajare din Taman, „Divizia Eroică" a ieşit de sub comanda Corpului V Armată German.

Ca o dreaptă recunoaştinţă a modului eroic de comportare, cum şi ca o dovadă a adâncirii raporturilor de camaraderie ce s'au ţesut în timpul grelelor lupte din Cuban, Generalul German de Infanterie Allmendinger, Comandantul Corpului V Armată German a trimis Domnului General C. Vasiliu Răşcanu scrisoarea următoare:

„Divizia I-a Munte Regală Română iese de sub comanda Corpului V Armată German cu începere de astăzi.

În luptele aprige de apărare din Capul de Pod Cuban, în deosebi între Noworosisk şi Neberdshajewskaja, Divizia s'a luptat vitejeşte în buna colaborare şi leală camaraderie de arme cu Diviziile germane.

Este pentru mine o datorie de onoare să exprim acestei mândre Divizii şi în special mult stimatului Domn General Comandant al Diviziei mulţumirea şi recunoştinţa mea.

Cu respect mă gândesc la această zi şi la camarazii căzuţi ai Diviziei.

Mă despart de Divizia I-a Munte Regală Română cu urarea să aibă şi mai departe noroc în lupte şi frumoase succese.

Vă rog a aduce la cunoştinţa tuturor acelora care fac parte din Divizie această scrisoare".

(ss) Allmendinger
General de Infanterie

Noworsisk, Neberdshajewskaja, Valea Lipki, Krähennest, Moldowanskoje, udate cu sânge românesc, sunt puncte cardinale în istoria de glorie a acestei Divizii şi va forma unul din capitolele de cea mai aleasă mândrie militară a acestei mari unităţi româneşti.

Aici în lupte îndârjite cu un inamic de multe ori mai numeros s'a afirmat şi s'a cimentat pentru totdeauna, legăturile sufleteşti ale ostaşilor luptători români şi germani.

Pe aceste meleaguri, pe care istoria nu le va putea trece cu vederea, bravii Vânători ai Mareşalul Antonescu luptând umăr la umăr cu ostaşii Führerului Adolf Hitler au arătat lumii întregi, eroismul şi credinţa lor neinfrântă în victoria finală.

„Recunoştinţă Generalului Răşcanu", Omul războiului, zi de zi în mijlocul ostaşilor în primele linii cărora le-a sădit timp de doi ani de când îi comandă, dispreţul de moarte şi de pericol prin exemplul său personal, Generalul C. Vasiliu Răşcanu s'a făcut cunoscut prin calităţile sale de brav Comandant, marilor Generali ai Armatei germane, care i-au purtat întotdeauna o consideraţie şi o stimă cu totul deosebită.

„Cu deosebit respect mă gândesc în această zi la camarazii căzuţi ai Diviziei".

Desigur că gândul ilustrului General german va fi sburat – scriind aceste rânduri – cu duioşie şi emoţie, către ofiţerii şi ostaşii noştri pe care i-a avut sub comandă şi care au căzut cu faţa la inamic, apărând hotarele şi drepturile sfinte ale ţării şi silindu-se să aşeze aci pentru Europa de mâine, zăgaz ocrotitor împotriva bolşevismului dizolvant şi anarhic.

Nu se poate ca lăsând să-i picure lacrima recunoştinţei peste atâtea momente proaspăt închise, Generalului Allmendinger să nu-şi fi amintit de morţii Batalionului 23 V. Munte, de ai Batalionului 1 V. Munte şi Batalionul 24 V. Munte şi de toţi cei ce au căzut luptând alături de camarazii lor germani.

Cinstind memoria eroilor, a acelora cari tăcuţi şi cu pumnul strâns de armă au făcut din pepturile lor, pavăză vie pentru apărare, Comandantul German cinsteşte lupta lor, lupta noastră comună pe care cu egale eforturi o ducem pentru împlinirea aceloraşi idealuri.

Serg. T. R. CRUDU ŞTEFAN

Biserica în slujba Unirii

Sărbătoarea Unirii, dela 24 Ianuarie, sărbătoare ce îşi are originea în marele eveniment din 24 Ianuarie 1859, când cele două principate româneşti Muntenia şi Moldova făuresc Unirea, alegând acelaş domn, pe Colonelul Alexandru I. Cuza, ne aminteşte cel dintâi pas sigur şi hotărâtor spre unirea definitivă a tuturor ţinuturilor româneşti.

Fiindcă în această Unire constă mândria şi puterea de Stat a Neamului Românesc, am crezut potrivit să cercetăm cum a lucrat Biserica strămoşească pentru Unirea frăţească a tuturor Românilor şi cum înţelege Ea să cultive această Unire în viitor.

Pentru a ne câştiga o idee mai clară în această privinţă şi a cunoaşte în ce constă acea *muncă uriaşă* trebue să ne ducem cu mintea la primele începuturi de viaţă românească pe aceste plaiuri.

Intre Dacii învinşi şi Romanii invingători singurul mijloc de înţelegere şi cea mai bună cale, care putea să ducă mai sigur la înfrăţire a fost *religiunea creştină,* care stă la baza vieţii şi organizării Bisericii.

Se ştie că mulţi dintre ostaşii împăratului Traian, cari au rămas colonişti, stăpânitori de pământ şi a celorlalte bogăţii din Dacia, au fost creştini, aducând cu ei credinţa în legea Mântuitorului Hristos, care propovăduia pacea şi buna înţelegere între oameni.

In temeiul acelei frumoase *iubiri creştine,* de care erau însufleţiţi dintru început unii colonişti şi încetul cu încetul primită de toţi locuitorii Daciei, s'a plămădit Neamul Românesc, care se deosebeşte de toate popoarele înconjurătoare prin aceea că s'a născut creştin.

Biserica creştină fiind prezentă la naşterea Neamului Românesc şi contribuind la creşterea şi întărirea lui prin această credinţă mântuitoare, merită numele ce i-a dat cel mai mare poet

al nostru, Mihail Eminescu, care a spus: *„Biserica strămoşească este mama Neamului Românesc.*

Şi după ce a trecut *epoca fericită,* când peste aceste locuri - după anul 271, când armatele romane s'au retras în sudul Dunării - a început năvălirea puhoiului barbarilor, cari jefuiau şi prădau totul în calea lor, Biserica, ca o *mamă bună,* nu şi-a părăsit fiii ajunşi în grea cumpănă, ci îi mângâia în suferinţă, născându-le speranţe în zile mai bune, după cuvintele Sfintei Scripturi: „Noi potrivit făgăduinţei lui Hristos aşteptăm cer nou şi pământ nou, în care să locuiască dreptatea".

Timp de viacuri, în acea vreme de urgie, când Românii trăiau răsleţiţi şi retraşi prin văi şi munţi, Biserica, prin *preoţii săi misionari,* ţinea legătura strânsă între fraţi, fericindu-i că prin credinţa lor creştină sunt mai presus de cât barbarii stăpâni vremelnici şi sfătuindu-i să nu aibă *nici un amestec cu păgânii asupritori.*

Când Ungurii, cel din urmă popor barbar, care s'a încreştinat şi a format o stăpânire statornică între Dunăre şi Tisa, au intenţionat de a se întinde şi a stăpâni întreg ţinutul locuit de Români, Biserica strămoşească a fost la locul ei de apărare a drepturilor Neamului Românesc, faţă de nişte străini, cari deşi creştini, fiindcă propovăduiau o credinţă greşită, credinţa papistaşă, condamnată de cei patru patriarhi ai Bisericii Răsăritului, li se tăgăduia ori ce drept de stăpânire şi îndrumare a Neamului Românesc, care nu îngăduia să trăiască de cât în legea ortodoxă, cum s'a născut şi au trăit strămoşii săi dintru început.

O luptă titanică s'a început. Biserica strămoşească veacuri dearândul a însufleţit pe Români spre a-şi mărturisi neînfricaţi credinţa faţă de asupritori, că: Sunt gata a-şi jertfi capetele, dar sufletul fiind a lui Dumnezeu, care l-a zidit şi l-a răscumpărat prin sfânt sângele Fiului Său, ei nu-l jertfesc nici unui om pământean şi nu-şi părăsesc legea de dragul nimănui.

Chiar cele două principate române, Muntenia şi Moldova, a căror unire o sărbătorim cu atâta bucurie, au fost întemeeate de voevozi ortodocşi, cari au trecut Carpaţii atunci când au înţeles că nu-şi mai pot păstra, după plac, credinţa şi libertatea, sub stăpânirea ungurească.

Dacă au fost și printre Români ici, colo câte unul, care de dragul bunurilor pământești nu a ascultat de glasul Bisericii și a părăsit legea strămoșească, aceia au perit în marea străinilor, încât urmașii lor nici nu mai știu că strămoșii lor au fost români.

Dar noi nu vorbim aci despre cei morți, ci despre cei rămași în viață. Biserica pe aceștia întotdeauna a căutat să-i adune în jurul său, spre a împlini porunca Mântuitorului, ca să fie o turmă și un păstor...

Și atunci, când alți străini, de aceeași lege cu noi, au început să se amestice în treburile bisericești, ajungând chiar la conducere, la început slavii și după aceea grecii, săvârșind slujbele sfinte în limba lor, preoții, cari erau din popor și trăiau în mijlocul poporului, nu au vorbit niciodată acele limbi streine, ci în legăturile lor cu poporul, tot în graiul cel dulce românesc au vorbit, sfătuindu-l să-și păstreze datinile și limba după rânduiala strămoșească.

Când prin ajutorul lui Dumnezeu au ajuns iarăși la conducere mitropoliți și episcopi cu sufletul și „cu inima română", prin slujba ce o făceau, ca și prin cărțile ce le îndreptau *„către toată suflarea românească pravoslavnică în această limbă"*, s'au străduit ca toți Românii să înțeleagă minunatele lucrări ale lui Dumnezeu, de a se iubi unii pe alții și a fi una, precum Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt una sunt...

Aceste cărți sfinte, scrise în graiul poporului, ce s'au răspândit și s'au cetit în toate bisericile românești, au ferit pe Români de a-și amestica graiul cu cuvinte străine, păstrând și infrumusețând aceeași limbă și pentru cei de sub stăpâniri străine. Faptul acesta este de o importanță atât de mare, încât poetul basarabean, preotul Mateevici, cu drept cuvânt putea spune:

Limba noastră-i limbă sfântă
Limba vechilor cazanii,
Care-o plâng și care-o cântă
Pela vatra lor țăranii.

Biserica strămoșească dintru început a ținut locul școlii românești. In pridvorul bisericii, învățau carte, dela preoții și dascălii bisericii, acei care aveau dragoste și se simțeau destoinici pentru învățătură.

Din fața Sfântului Altar, preoții au propovăduit „cu vreme învățătura creștină, luminând mintea poporului, ca să-și orânduiască viața cu înțelepciune, ca să vadă și celelalte neamuri că pe aceste plaiuri trăiește un popor cu un trecut strălucit, care are dreptul la un mare viitor.

Pe lângă mănăstiri și bisericile românești, cari au fost înzestrate cu moșii de către domnitorii evlavioși și creștinii cu dare de mână, s'au înființat cele dintâi spitale, cari în clădiri anume întocmite, se îngrijau de sănătatea celor bolnavi și dădeau ajutoare celor săraci.

Clădirile mănăstirilor și locașurile bisericilor zidite din piatră, cu ziduri puternice și turnuri înalte, de multe ori au servit ca cetăți și redute de apărare unde strămoșii noștrii au rezistat năvălirii dușmanilor, adeverind cântarea Bisericii, care spune: „Cu noi este Duunezeu, înțelegeți neamuri și vă plecați, căci cu noi este Dumnezeu...

Așa a înțeles Biserica strămoșească să ocrotească și să îndrumeze Neamul Românesc, făurind unirea sufletească a tuturor Românilor, cu mult înainte de unirea politică, ce o sărbătorim la 24 Ianuarie.

Dacă în trecut rolul Bisericii a fost atât de însemnat și cu rezultate atât de mari pentru unirea sufletească și politică a Neamului Românesc, în viitor misiunea Ei va fi și mai necesară pentru păstrarea și desăvârșirea acestei uniri.

Felul cum este organizată și cum își înțelege rostul său în viața Statului, este o chiezășie că își va împlini cu prisosință înalta chemare.

Biserica ortodoxă în general, spre deosebire de celelalte confesiuni, este organizată pe neamuri, pe națiuni. In acest înțeles vorbim de o Biserică românească, bulgărească, grecească și altele.

Domnul Iisus Hristos a venit pentru toate neamurile deopotrivă, deaceea, Sf. Ap. Pavel spunea: „Dumnezeu a împărțit pe oameni în neamuri, le-a dat țări ca neamurile să-L caute pe Dumnezeu".

Biserica ortodoxă română, urmând rânduiala apostolică, este *autocefală*, adică se conduce și se organizează prin membrii săi, fără amestecul altor autorități bisericești dinafara granițelor Statu-

lui român, dar păstrează neştirbită legătura de credinţă cu toate bisericile ortodoxe.

Aşa fiind Biserica noastră pune în slujba Neamului Românesc toată înţelegerea şi puterea ei de muncă, spre a-l întări prin dreapta credinţă şi a-l ridica la desăvârşire prin împlinirea binelui.

Sfânta Biserică sfinţeşte viaţa membrilor săi prin Sfintele Taine, prin rugăciune şi prin cărţile sale sfinte, ajutându-ne a înţelege poruncile lui Dumnezeu, Tatăl nostru cel ceresc, spre a îndeplini cu vrednicie îndatoririle noastre cetăţeneşti. Ea ne arată că omul numai atunci îşi îndeplineşte corect rostul său, dacă pune în slujba Neamului toată puterea de muncă şi toată dragostea, dând pildă pe însăşi Domnul nostru Iisus Hristos care a spus: „Fiul omului nu a venit să i se slujească, ci ca el însuşi să slujească şi să-şi dea sufletul răscumpărare pentru mulţi". (Marcu X, 45).

Unirea Neamului o poate sluji fiecare în măsura în care este pregătit şi hotărât să lupte contra duşmanilor dinafară, care urmăresc răpirea pământului şi a bogăţiilor ţării noastre, şi a celor dinăuntru care prin necredinţa şi răutatea lor aduc vrajbă şi desbinare între fraţi, ştiind că: „Orice împărăţie desbinată împotriva ei însuşi nu poate dăinui". (Matei XII, 25).

Camaraderia ostăşească este pilda adevăratei uniri. Ea constă în a lupta cot la cot cu camaradul tău; a împlini împreună cu el în deplină înţelegere toate îndatoririle; a-l încuraja în momente de slăbiciune şi a-l ajuta în lipsurile şi greutăţile lui.

Când acest spirit de camaraderie însufleţeşte pe toţi fiii neamului, s'a împlinit adevărata unire şi putem spune că între noi sălăşlueşte duhul Sfintei Scripturi, în care se arată: „Cât de frumos şi cât de plăcut este când fraţii trăesc în unire". (Psalm 132, I).

Inţelegând noi câtă grijă a avut Sfânta Biserică de viaţa Neamului, întocmai ca o mamă bună de fiii ei, şi că prin aceeaşi dragoste ne va ocroti şi în viitor, să ascultăm întotdeauna de poveţele ei înţelepte: căutând pe Dumnezeu, cinstind pe Rege şi vieţuind în frăţească dragoste.

Preot Maior SOFRONIE BULZ

DRUMURI PASTORALE

Episcopul Armatei în mijlocul prizonierilor sovietici din lagărul Budeşti

In ziua de 31 Octombrie acestui an - P. S. Episcop Partenie al Armatei însoţit de P. C. Protopop Colonel I. Dăncilă şi de preotul Căpitan Barbu a făcut o vizită inopinată prizonierilor din lagărul Budeşti (Ilfov).

Voi reda în cele ce urmează impresiile produse de această vizită asupra prizonierilor - precum şi învăţămintele culese de noi acolo.

Ţin să anticipez că lagărul de prizonieri din Budeşti, aşa, cum este el conceput s'ar putea zice că formează o imensă colonie înzestrată cu toate cele necesare cerinţelor din ori - ce punct de vedere le-am judeca acestea, de-a se putea desfăşura acolo viaţa omenească în chip normal şi mulţumitor.

Nu-i lipseşte acestui lagăr nimic nici din punct de vedere alimentar, nici din punctul de vedere unei higiene strict respectată şi nici din punct de vedere al organizării muncii şi întrebuinţării muncii tuturora cari alcătuiesc acolo o societate omenească perfect organizată şi perfect condusă!

Şi fără exagerare pot afirma că după ce am vizitat toate magaziile, toate atelierele - baia - brutăria - bucătăriile - unde prizonierii pregătesc mâncarea gustoasă şi curată; mi-am zis: Doamne macar în parte dacă ar fi îngrijiţi şi prizonierii noştri din Rusia cum sunt trataţi şi îngrijiţi ai lor la noi, şi, ar fi bine!

In dormitoarele şi infirmeriile lor o curăţenie exemplară, supraveghiată fiind higiena de medicii lor sub comanda unui medic militar român!

N'am văzut feţe posomorâte nici din privirea miilor de sovietici n'am cetit ură şi revoltă! Din contra, i-am auzit vorbind

pe unii binişor - româneşte-de priceput pricep cu toţii limba noastră, ba la intrarea într'un dormitor unul dintre ei a dat Episcopului Armatei raportul în limba românească.

Impresia pe care a produs-o asupra lor prezenţa Vlădicului Oştirii pot spune că a fost colosală.

Primeau cu atâta plăcere din mâna P. S. Sale cruciuliţe, iconiţe şi cărţi de rugăciuni - încât la un moment dat mi - se părea că suntem într'o cazarmă plină cu ostaşi de-ai noştri!

Işi făceau cruce şi înainte de plecare au cântat în cor „Tatăl nostru"!

Sunt sigur că aceştia văzând că se poate trăi chiar şi prizonier fiind în alte condiţii de cât acelea pe cari le-au îndurat ei în U. R. S. S.- vor fi cei mai buni interpreţi, în viitor, când Dumnezeu va coborâ din nou pacea în sufletul omenesc unei vieţi normal trăite şi normal concepută unde individul să fie stăpân pe sine şi pe libertatea sa!

Inalţii Ierarhi ai Ţării - aşa cum o face aceasta I. P. S. S. Nicolae Mitropolitul Ardealului care vizitându-i se interesează de repeţite ori de viaţa prizonierilor şi de organizarea vieţii sufleteşti a acestora-vor face mari servicii Bisericii creştine - cercetându-i şi apropiindu-i pe aceşti fii ai naturii de Christos şi de Evanghelia Lui - care singură are puterea de a apropia pe om de om!

In lagărul de la Budeşti am remarcat Capela foarte bine organizată şi înfrumuseţată cu tablouri sfinte pictate de pictori - prizonieri.

Ei au aici un preot al lor - pe C. Sa Adamov pe care, D-l Ministru Pantazi l'a adus în anul acesta cu avionul din Cuban!

Este un preot entuziast şi priceput în cele duhovniceşti.

La sfânta Liturghie iau parte cu toţii, răspunsurile fiind date de un cor bărbătesc în 4 voci care-ţi inalţă sufletul!

P. S. Episcop al Armatei în cele 3 ceasuri cât a stat în mijlocul lor a rămas perfect mulţumit de atmosfera sănătoasă din acest lagăr unde se formează un nou suflet pentru societatea omenească de mâine, când oamenii vor privi în lumina prezentului - cu alţi ochi viitorul!

Intre ostaşii Regimentului de gardă a Conducătorului

In dimineaţa zilii de 1 Decembrie a. c. conform programului stabilit de comandamentul Regimentului de gardă a Mareşalului Conducător: P. S. Episcop al Armatei la orele 7⁴⁵ se găsea, asistat de P. C. Pr. Col. I. Dăncilă şi Pr. Cpt. Barbu, oficiind sfinţirea apei - în mijlocul Corpului ofiţeresc şi a ostaşilor acestui admirabil Regiment condus şi comandat de un ofiţer de elită Colonelul Victor Popescu!

Nici că se putea un cadru mai potrivit pentru sărbătoarea după cuviinţă a prasnicului Unirii - şi tocmai la data când s'a împlinit un sfert de veac de la memorabila zi, când la Alba-Iulia se încheie ultimul act din grandioasa Epopee a Unirii tuturor Românilor într'o singură Ţară!

Dealtfel din cuvântul festiv pe care-l rosti aici P. S. Episcop al Armatei radia întreaga sfinţenie a zilii, transformându-se acest cuvânt la un moment dat într'o adevărată sinteză a clocotului tuturor aspiraţiilor şi credinţelor noastre româneşti în ceea-ce priveşte idialul nostru naţional de astăzi cuprins în cuvintele: Reunire cu ori ce jertfe şi cu ori ce mijloace!

Generaţiile cari ne-au precedat, spunea înţeleptul arhipăstor cu acest prilej, au ştiut să conceapă - să urmărească şi să se jertfească pentru suprema dorinţă a toată suflarea românească: Unirea tuturor românilor - datoria generaţiilor de azi este să se adune cu încredere în jurul Mareşalului Conducător pentru a-L ajuta să refacă ceea-ce vitregia vremurilor grele de azi a stricat!

Dumnezeu pentru oameni lucrează prin oameni - ori pentru noi omul providenţial este azi Mareşalul Ion Antonescu în patriotismul probat al Căruia trebuie să credem cu toţii aşa trebuie să credem şi'n misiunea Lui epocală şi istorică pentru care l'a ales şi l'a format Cerul, ocrotitor al destinului românesc!

Aşa cum Lui i-a fost hotărît să conducă şi'n războiul trecut operaţiile Armatei pentru ca să ajungem cu bine la memorabila dată de 1 Decembrie 1918 - tot aşa Lui îi va hărăzi Dumnezeu cinstea şi bucuria de-a reface ceea-ce laşitatea trecutului apropiat a stricat!

Unirea în jurul Mareşalului - acesta este imperativul categoric al prezentului pentru ca din această contopire sufletească a

neamului cu El să răsară reintregirea Țării și fericirea neamului!

Cuvântul intraripat al Episcopului Partenie al Armatei a fost ascultat și urmărit cu o incordată atențiune de toți cei prezenți ofițeri și ostași deopotrivă!

De altfel entusiasmul pe care l'a stârnit acest cuvânt Arhiepresc a radiat în chip spontan din urările voinicești la adresa Mareșalului plecate din sute de piepturi ostășești!

După acest cuvânt festiv a urmat stropirea celor prezenți cu aghiazmă apoi cercetarea cazarmei cu toate admirabelele ei instalațiuni.

Admirație a stârnit în sufletul nostru felul cum este organizată școala de subofițeri aparținătoare acestui Regiment cu adevărat de elită Căruia noi și la acest loc îi dorim spor la muncă și râvnă crescândă întru formarea sufletului ostășesc după cerințele vremii!

Pentru ostașii acestui brav Regiment P. S. Sa a depus la comanda Regimentului cărți de rugăciuni și cruciulițe cari au fost împărțite încă în acea zi tuturora de către cei în drept.

Intre rănitii Spitalului Z. I. 303

La ora 9^{30} a zilii de 1 Decembrie din acest an P. S. Episcop al Armatei, intovărășit de P. C. Protopop Colonel I. Dăncilă, Vicarul Episcopiei militare, a ținut să cerceteze bolnavii și rănitii spitalului Z. I. 303, condus de un medic de elită și ostaș de seamă Colonelul Dr. Gilorteanu!

Aici P. S. Sa trecând din salon în salon stă de vorbă cu fiecare rănit și bolnav mângâindu-i și interesându-se deaproape de soarta lor.

Tuturora le împărțea cruciulițe iconițe și cărți de rugăciuni pe cari bolnavii și rănitii le primeau cu o vădită satisfacție lăuntrică.

O astfel de vizită arhierească în vremurile grele prin care trecem își are efectele ei de tot binefăcătoare.

Dealtfel pentru acest spital de elită P. S. Sa a dat un preot militar activ, care întors de pe câmpul de luptă nu are altă misiune de cât aceea de a lua zilnic contact cu bolnavii și cu rănitii acestui spital unde nu numai că se pune la punct sănătatea

pacienților dar se dă o mare grijă înzdrevenirii sufletului trecut prin toate atrocitățile și încercările acestui lung și greu răsboiu!

In acest spital ni s'a dat să vedem cum Dumnezeu, atunci, când unui credincios i se închid din multiple cauze ochii trupești, orbind respectivul, îi deschide ochii sufletești - cari văd și pătrund cu lumina lor mai adânc și mai bine de cât cei trupești.

Un sublocotenent de rezervă care și-a pierdut lumina ochilor a făcut în chip spontan această clasică dovadă și anume: dictându-i P. S. Episcop o frază grea el la mașina de scris a scris-o ireproșabil!

Ba ce e mai mult acest brav ostaș nu se plânge din cauza pierderii vederii trupești, spunând: Văd satul în lumina sufletului meu, deci pierderea luminii ochilor nu mă face să fiu nefericit!

Bine ar fi dacă toți furnizorii Armatei în special și toți afaceriștii acestui răsboi în general, ar trece septămânal macar odată pe lângă patul mutilaților de răsboiu pentru - ca aici să li se poleiască puțin și ochii conștiinții lor de materialiști incoregibili.

Sfințirea Bisericii militare din Chișinău (Buicani)

Intr'un răstimp de abea 2 ani și jumătate, în garnizoana Chișinău s'au reparat și s'au redat misiunii lor, trei biserici militare.

Târnosirea de către P. S. Episcop Partenie al Armatei, a bisericii militare din suburbia Buicani Chișinău, s'a făcut în ziua de 12 Decembrie a. c. cu o deosebită solemnitate.

La actul sfințirii au luat parte tot ce a avut Chișinăul mai select în frunte cu Domnul Guvernator al Basarabiei, General de Divizie, Stavrat Olimpiu.

Se cuvine la acest loc să aducem meritate elogii colegului nostru - protopopului maior Ureche, șeful serviciului religios al Corpului III Armată - care ținând seamă atât de cerințele vremii cât și de prețioasele îndemnuri ale P. S. Episcop Partenie al Armatei, s'a ostenit cu o străduință vrednică de toată lauda și a refăcut, înzestrându-le cu toate cele necesare cultului divin, trei lăcașuri sfinte întru întărirea caracterelor moral ostășești ale bravilor noștri luptători cât și pentru slava ocrotitorului nostru Dumnezeu!

Regimentul 25 Artilerie care a adunat fondurile necesare și a renovat acest sfânt locaș al Domnului merită toată admirația și toată recunoștința! Căci: ceea-ce Comandamentul P. S. acestui Regiment a realizat azi, cu, modesta sumă de lei 200.000,- cu greu o ar fi realizat alții cu de 3 ori atâția bani!

La actul sfințirii precum și la Liturghia arhierească au luat parte alături de Armată, o mulțime de credincioși din partea locului - români și ruși deopotrivă!

La finea slujbei, Vlădica Partenie a rostit o binegândită cuvântare ocazională scoțind în relief puterea și binefacerile credinței așezată de om în Dumnezeu! Ce armă puternică este, spune Vlădica Armatei, în viața creștinului credința și încrederea lui în Dumnezeu și cât de nenorociți sunt aceia dintre noi, cari, în lupta vieții sunt lipsiți de această armă spirituală din lipsa căreia, cei mai mulți sucombă în cei mai frumoși ani ai vieții lor!

Totodată P. S. Sa atrage atențiunea numeroasei asistențe asupra tăriei credinții și încrederii ce trebuia să o avem tocmai în aceste vremuri, în marele destin al Țării și al neamului românesc, ce luptă greu pentru libertatea și pentru Credința sa.

Cuvântul Arhieresc a fost ascultat cu o vădită atențiune de toți cei prezenți!

In decursul slujbei cu ceremonialul - prescris au fost înălțați la gradul de economi, preoții căpitani: Brinișter și Amăței Leon!

Aceasta pentru frumoasa lor ținută în fața inamicului în calitatea lor de preoți de Regiment respective de Batalion de Vânători de Munte.

Și cu acest prilej P. S. Episcop al Armatei dăruiește pe seama ostașilor, cărți de rugăciune și cruciulițe sfințite cu rugămintea ca fiecare ostaș să aibe asupra lui câte-o cruciuliță și carte de rugăciune!

O prea frumoasă impresie a lăsat în amintirea tuturora darea de seamă, cetită de către comandantul Regimentului 25 Artilerie P. S., care descrie, sobru și concis, peripețiile prin care a trecut biserica militară din Buicani (Chișinău) asemenea și eforturile făcute pentru renovarea ei căpătând cum numai contribuția ostașilor meseriași din acest Regiment a făcut posibilă înfăptuirea acestei opere într'adevăr măreață cu minim de cheltuli.

Episcopul Armatei vizitează rănitii și prizonierii sovietici din Transnistria

Imediat după terminarea actului sfințirii Bisericii din Buicani (Chișinău), P. S. Episcop Partenie al Armatei însoțit de păr. Col. Dăncilă, trec Nistrul pentru - ca la Tiraspol, P. S. Sa să cerceteze spitalele și lagărele de prizonieri sovietici, din localitate.

Încă din ziua când s'au anunțat luptele grele din Crimeia, unde bravii noștri călăreți și neîntrecuții noștri Vânători de Munte, au lichidat capul de pod de la Sud de Kerci - Vlădica Partenie al oștirii și-a exprimat dorința de a cerceta ostașii noștri răniți în această luptă și aduși cu avionul în spitalele din Transnistria!

Prilej binecuvântat pentru aceasta - gemenea și pentru înfăptuirea prea frumoaselor P. S. Sale intențiuni de-a îndulci după cât se poate durerile acestor bravi și de a se interesa de viața prizonierilor sovietici din lagările de dincoace și de dincolo de Nistru, s'a ivit în legătură cu sfințirea Bisericii militare la 12 Decembrie a. c. la Chișinău - de unde cum am spus încă în acea zi P. S. Sa trece în spre Transnistria în urmărirea scopurilor binecuvântate de mai sus!

De fapt în spitalul principal din Tiraspol am găsit o sumedenie de răniți sosiți proaspeți de pe câmpul de luptă din Crimeia!

Nu am cuvinte ca să descriu destul de plausibil impresia - profundă ce a produs-o asupra acestora vizita P. S. Sale și contactul sufletesc al înaltului ierarh cu acești eroi ai neamului nostru și cu acești clasici reprezentanți ai Bisericii celei vii a lui Christos!

Darurile ce le-a împărțit Vlădica oștirii între ei au fost primite cu nefățărită recunoștință!

Numai în astfel de ocaziuni se poate cunoaște și aprecia valoarea, în ochii ostașului rănit, - unei cărți de rugăciuni și unei cruciulițe modeste.

Și țin se fixez la acest loc cu cuvinte rupte din adâncul admirației și a recunoștinții ce o am simțit în fața acestor bravi, următoarele:

Moralul trupelor noastre din Crimeia este azi mai bun decât ori când altă dată!.

Cei sceptici să poftească la Tiraspol și să vorbească cu

călărețul Mareș Constantin din Reg. 10 Roșiori - care și-a pierdut mâna dreaptă în bătălia de la sud de Kerci.

Iată ce mi-a spus acest erou: *„Părinte, mi-am pierdut o mână dar mulțumesc lui Dumnezeu că mi-a ajutat să ne facem datoria, am câștigat bătălia, restul nu contează".*

Măi Mareș! Binecuvântat fie sânul ce l'ai supt și binecuvântat fie toți cei ce ți-au format sufletul și caracterul! Cu ostași ca Tine, Mareș nici porțile iadului nu ne vor birui!

Primește, Mareș din partea mea un sărut pe brațul Tău Ciung și o îmbrățișare caldă, lipindu-mi inima de inima Ta de camarad, pe care, te admir și te voi cinsti cu toate rugăciunile mele!

Vlădica Armatei și cu mine am plecat înălțați sufletește de lângă patul tău și dintre camarazii tăi, eroii de la Kerci, conduși acolo spre culmi de biruință, tot de un om de suflet ce a stors în 3 zile admirația Țării!

Deaici, ca să sfințim pe deplin Dumineca de 12 Decembrie a. c. am plecat spre lagărul de prizonieri din Tiraspol unde într'o atmosferă pe care o produc sufletele împăcate cu cele lumești, - Vlădica Partenie a fost pentru 2 oare, cât am petrecut acolo, centrul de atracție a prizonierilor internați în acest lagăr.

Pe fața tuturora, cari au înțeles de îndată despre ce este vorba și cine-i cercetează, - era întipărită, pe lângă o vie curiozitate și o doză de recunoștință omenească. Doar între acești fii ai naturii sunt mulți cari cu lacrimi în ochi primeau darurile Vlădicului Partenie, cruciulițe și cărți de rugăciuni și puținele vorbe rostite cu frățească dragoste, în limba lor!

Repet: Nu pot insista îndeajuns asupra necesității imperioase, de a se coborâ fețele înalte bisericești în mijlocul prizonierilor sovietici dintre cari mulți sunt credincioși ai sfintei Biserici ortodocse!

Prizonierul nu ne mai este dușman, ne este vecinul de mâine de la care, tratându-l azi ca pe un om - putem să așteptăm și noi, omenie!

Căci: de nu se vor încălzi sufletele oamenilor nici în văpaia focului suferințelor de azi, - în zadar vor învinge armele, - războiul din lume nu se va termina niciodată.

Pr. Col. I. DĂNCILĂ

CĂRȚI - REVISTE

Colonel Alexandru Budiș, *Cetățeanul și națiunea* - conferință. Prin bunăvoința unui camarad, am avut posibilitatea să citesc conferința cu titlul de mai sus, ținută la 24 Martie 1943 la Fundația Regele Carol I în cadrul conferințelor organizate de centrala Caselor naționale.

Cetățeanul și națiunea sunt privite în domeniul educației. Intreaga expunere este împărțită în două părți: prima, se ocupă cu definirea noțiunilor *cetățean* și *națiune* a doua cuprinde soluții asupra problemei educației la noi în lumina nouilor idei ce și-au croit drum în lume.

Inainte de a se ocupa de raportul dintre cetățean și stat autorul expune succint discuțiile filosofice dela Platon și Aristot până în Evul Mediu cu scolastica, asupra universalului și individualului.

Lupta transpusă în domeniu juridic înlocuește individualul prin dreptul individului iar Universalul prin dreptul societății, iar în domeniu politic termenii sunt înlocuiți prin Cetățean și Stat.

Revoluția Franceză situiază pe primul plan individul, pe când școala Socialistă, societatea.

„Națiunea reapare pe scena istoriei ca urmare a revoluției Franceze". Deposedarea nobililor și impropietărirea țăranilor care devin cetățeni și proprietari, ridică împotriva lor ura nobililor deposedați cari încearcă uneori sprijiniți de prinți streini să restabilească vechea stare de fapt. Impotriva acestui pericol comun se ridică *toți cetățenii.*

„Particularismele provinciale dispar, nu există decât o singură massă nou amalgamată pornită să apere drepturile lor individuale de cetățeni precum și de proprietate asupra pământului primit. Soldații revoluției franceze s'au bătut pentru libertate și pentru a-și apăra pământul lor".

O izbutită asemănare face autorul între elementele biologice dintr'un individ și între elementele componente ale unui stat.

Ideile revoluției franceze cu privire la națiune, la drepturile și libertatea omului s'au răspândit în întreaga lume cu toate împotrivirile întâmpinate în unele locuri. La noi vizionarul Eminescu considera formele apusene „ca reforme foarte costisitoare și cu totul disproporționate cu puterea de producție a poporului, cu cultura lui itelectuală redusă și cu spiritul bizantin de atunci".

Autorul mai amintește încă opozițiile întâmpinate în alte țări. (Din expunere se vede limpede poziția individului Cetățean și a Națiunii în a doua jumătate a secolului trecut: *individul este totul, statul nimic*).

Desvoltarea mașinismului, industrializarea țărilor, goana după debușeuri au dus la lupte surde mai întâi, ajunse mai apoi până la sângerare. In scopul de a deveni cât mai tari, națiunile au restrâns drepturile cetățeanului amintindu-i mai ales de datoriile lui. Legea compensației economice, inspirația geniului lui Eminescu începe a fi aplicată. Ca o mândrie a noastră, autorul citează punctele 10 și 16 din programul Partidului Național Socialist redactat în Februarie 1920 de Adolf Hitler în care este cuprinsă legea compensației economice a lui Eminescu scrisă doar cu alți termeni.

Marile puteri beneficiare ale victoriei din răsboiul trecut ridică împotriva lor alte puteri cari deși victorioase, nu sunt satisfăcute. Adăogând experiențele politice, sociale și economice, ajungem la deslănțuirea conflictului actual.

Noile ideologii cari caută să inspire sau să influențeze lumea sunt înșiruite cronologic.

Condițiile în care s'a născut și desvoltat comunismul sunt amplu și documentat expuse.

Starea mizeră din U. R. S. S, este oglindită în mărturisirile celor cari au fost acolo ca André Gide, Walter Citrine, Kautski, Panait Istrati etc.

Autorul citează din André Gide un pasaj în care se zugrăvește aspectul mohorât al vieții din U. R. S. S, ca și regimul de teroare, lucruri ce l-au făcut să spună cu amărăciune. „Mă îndoesc că astăzi există vre'un stat în care spiritul să fie mai puțin liber, mai încovoiat, mai terorizat ca în Rusia Sovietică".

Fascismul care conduce în Italia dela 3 Ianuarie 1925, proclamă suprematia statului față de individ.

Autorul citează din diferiți fasciști (Alfredo Rocco, Giovani Gentile, Mussolini etc.

Național Socialismul, recunoaște suprematia poporului ca personalitate etnică.

Expunând succint doctrinile regimurilor totalitare, autorul scoate lămurit elementele esențiale și comune ale doctrinelor totalitare.

Atât statele democrate cât și regimurile totalitare (minus U. R. S. S.) vizează și unele și altele o mai bună stare a masselor. Mijloacele folosite pentru ajungerea scopului diferă: cele dintâi lasă la voia individului de a se manifesta și afirma, cele de al doilea caută s'o facă din ordin prin instituții create de stat.

Cât privește ziua de mâine, care din acestea vor avea cuvântul hotărâtor, se pare că cele de al doilea. In sprijinul acestei păreri autorul după ce mai înainte a citat din Henderson, citează dintr'o cuvântare a primului ministru britanic Churchil care a enunțat la radio măsuri ce se vor lua în Anglia, țară prin excelență democrată: (planul de 4 ani, restrângerea libertății etc.) măsuri pe care statele totalitare le-au aplicat de mult.

Educația „activitatea de a crește și a forma o ființă omenească de a desvolta, îmbogăți, corecta și îndruma pe o anumită linie facultățile fizice, psihice morale și intelectuale din copilărie până la maturitate", a preocupat întotdeauna pe cei ce aveau în mâinile lor destinele neamurilor.

Autorul grupează sistemele întrebuințate până în prezent în două: cele de înaintea războiului mondial din 1916-1918, care pun temei pe acțiunile instituțiilor fundamentale ale societăților omenești: familia, biserica, școala, armata și cele de după războiul mondial (regimurile totalitare) care pe lângă instituțiile fundamentale (afară de U. R. S. S. care a desființat familia și biserica) au creiat și alte noui, speciale.

Autorul respectând ordinea cronologică expune organizarea operei de educație în U. R. S. S, enumerând perioadele și trepele pedagogice folosite, continuând cu Italia, Germania, Ungaria, Bulgaria, Franța, Spania, pentru a ajunge la țara noastră.

Nevoia educației a fost și este actuală. Incercările din trecut n'au isbutit la noi din pricina lipsei ideii de ansamblu și de continuitate.

Arătând plastic starea nu prea fericită în care se prezintă *cetățeanul român* astăzi și amintind din vârful condeiului pe unii mari vinovați fără a le face rechizitorul, autorul pune întrebarea: cum va trebui să se prezinte mâine cetățeanul când „lichidarea întregului pasiv al răsboiului pe care-l trăim astăzi, va cere muncă fără preget, serioasă, organizată, creatoare, pentru obținerea de rezultate pozitive".

Lozinca cetățeanului de mâine, legea societății de mâine va fi *„îndatoriri"* iar cât privește *„drepturile"* vor fi admise numai în măsura în care vor contribui la împlinirea datoriilor.

Indatoririle către sine insuși, familie și comunitate sunt divizate și comentate pe larg fiecare.

Dintre drepturile cetățeanului (care sunt îndatoriri ale națiunii față de cetățean) autorul pune punctul de greutate pe *familie* și *stat* pe „ridicarea la maximum de valoare e capitolului biologic al Neamului.

Deosebită grijă trebue pusă pentru *suflet* și *minte*.

E dureroasă constatarea ce face autorul dar strigătoare la cer de adevărată: „Este nevoe să se pună în acțiune spre un obiectiv comun toate instituțiile și așezămintele existente: familia, biserica, școala, armata, etc... pentru înlăturarea crizei de care suferă o parte din neamul nostru în ceiace formează capitalul moral de veche tradiție al său, el având astăzi cetățeni cari nu mai cred în nimic: nici în Dumnezeu, nici în dreptate, nici în omenie, nici în cinste, nici în muncă, nici chiar în ei. Nevoia de însănătoșire e acută și urgentă". Școala ar trebui să părăsească teoreticismul îndreptându-se spre pregătirea practică a copilului pentru viață.

După mărturiile unora, bune rezultate au dat comunitățile de muncă cari cultivă individul prin colectiv. Autorul vine la sfârșitul lucrării cu anumite soluții practice pentru realizarea acestui mare imperativ, *educația națiunii*.

D-sa propune *comandament unic* și *continuitate* (urmărirea elementelor ce se educă de la naștere până la bătrânețe aproape) marcând următoarele etape: *familia* până la 7 ani, *școala* până

la 15 ani, *munca tineretului* până la 20 ani, *armata* până la 22 ani, *vieața* restul ei.

In fiecare din aceste perioade urmează a se institui câte o disciplină de: *educație* prin bune deprinderi și muncă în familie *instrucție* și educație în școală și în afara ei *educație* prin muncă și deprinderi practice la munca tineretului, *instrucție militară* și educație, disciplină rigidă în armată, *educație*, muncă și deprinderi practice în vieață, totul îmbrățișat în mod permanent de disciplina spirituală a bisericii".

Pentru fiecare perioadă autorul propune sugestii cu privire la comandamentul unic și continuitate arătând factorii care ar fi mai indicați pentru ele, sfârșind cu expunerea doctrinei M. T. R. la care autorul mai adaogă în program pentru băeți trageri, săpături arheologice, întreținerea monumentelor istorice, etc. iar pentru fete, organizarea de cursuri de asistență socială, privind economia gospodăriei, higiena, creșterea și îngrijirea copiilor, etc.

Și autorul termină conferința repetând adevărurile valabile în orice domeniu de activitate omenească, *„directivă unică, activitate de colaborare și continuitate în aplicare"*.

Chipul în care este orânduit materialul, forma limpede în care sunt expuse ideile din această conferință, urmărirea formelor de educație la diferite neamuri în cursul vremii, discuțiunile filosofice amintite, arată că autorul pe lângă darul cu care este înzestrat de Sus, se numără printre acei care „zăbovesc cu plăcută zăbavă asupra cărții".

Expunerea amănunțită a principiilor de educație la diferite popoare precum și rezultatele dobândite arată că autorul este un om stăpânit de pasiunea de a cunoaște.

Ostașul încercat se arată nemulțumit că opera de educație la noi s'a înfăptuit cu atâtea lacune, dar se oprește a face critica acestui trecut, osândindu-l.

A face constatări, a enumăra greșeli ce întristează, nu-i deajuns. Trebue să vii și să arăți cum ar trebui făcut. Aceasta face autorul enunțând propuneri clare documentate, scoase din experiența trecutului mai îndepărtat, a altor neamuri care s'au ocupat mai mult de latura aceasta, citite dar mai ales văzute și adaptate formei de viață de la noi.

Problema educaţiei a preocupat întotdeauna lumea, dar mai ales acum atenţia tuturor trebue îndreptată asupra educaţiei integrale a cetăţeanului.

De starea lui, atârnă starea întregului neam.

Nişte cetăţeni buni sănătoşi trupeşte şi sufleteşte conştienţi de rolul lor şi a neamului lor, pregătiţi pentru lupta vieţii ce se anunţă din ce în ce mai aspră vor alcătui un popor sănătos şi vrednic care va putea sta cu cinste în rândul celorlalte popoare ale lumii. Pentru ajungerea acestui scop, toată atenţia asupra educaţiei cetăţeanului.

Conferinţa D-lui Colonel Budiş arată lămurit metode şi mijloace care constituesc un îndreptar pentru orice cetăţean dar mai ales pentru factorii însărcinaţi cu această operă de importanţă capitală: educaţia.

*
* *

Biserica Basarabeană, anul II, Nr. 9-10 Sept.-Oct. 1943, organ oficial al Eparhiei Hotinului, Bălţi.

Se menţine pe aceeaşi linie de înaltă ţinută trasată acum 2 ani de Prea Sfinţitul Episcop Dr. Partenie Ciopron, însărcinat cu conducerea acestei Eparhii.

Intre alte realizări, poate fi socotită şi această revistă isvorâtă din dorirea distinsului Ierarh care a isbutit să întrunească în paginile acestei reviste condee alese.

Din numărul acesta menţionăm documentatul articol al Pr. B. Gr. Chelaru: „Rodiri misionare de acum şi de odinioară".

Cronica Eparhială este făcută de Pr. A. Brumă şi Ic. St. D. Iavorschi care încrestează pe răboj câteva din vizitele canonice, sfinţiri de biserici, slujbe arhiereşti etc., săvârşite cu atâta căldură şi cu atâta efect în mijlocul credincioşilor din satele şi oraşele basarabene de P. S. Episcop Dr. Partenie.

După prăpădul bolşevic din 1940 când manifestarea vieţii religioase avusese de suferit, se cerea o mai vie activitate religioasă desfăşurată aici.

Este ceiace a săvârşit şi săvârşeşte cu atâta râvnă şi belşug de trăire duhovnicească P. S. Episcop Dr. Partenie şi clerul din de Dumnezeu păzita Eparhie a Hotinului.

Cronica Huşilor, foaie oficială a Eparhiei Huşilor, anul X, Nr. 10, Octombrie 1943, este una dintre puţinele reviste eparhiale oficiale, care prin chipul cum este scrisă topeşte răceala termenului de „oficial".

Numărul de faţă începe cu o caldă cuvântare ţinută la 24 Oct. a. c. cu prilejul aniversării Liceului Cuza Vodă din Huşi, de P. S. Episcop Grigorie Leu al Huşilor. Evocând trecutul plin de lumină de luptă şi jertfă şi ajungând la vremurile de încrâncenare de azi, Prea Sfinţitul Grigorie cu graiu ales şi vorbă înţeleaptă aminteşte celor prezenţi foşti profesori şi elevi ai acestei şcoli, de datoriile mari ale ceasului de faţă.

Vrednic a fi amintit este articolul „Stăruiţi"... semnat de... Cronica Huşilor. Involburările de azi cu spectrul primejdiei dela Răsărit sunt fericit asemănate cu fapte biblice. Un mijloc de întărire a noastră şi înfrângerea primejdiilor este fără îndoială „rugăciunea" pentru care autorul găseşte cuvinte de adevărată vibrare sufletească.

Cronica cărţilor bine susţinută de Ic. Corneliu Grumăzescu, profesor secundar.

Dar asupra chipului cum se prezintă această revistă, vom reveni în unul din numerile viitoare.

Preot Cpt. NASTASE GH.

*
* *

Iohann von Leers, *Uniunea Sovietică o primejdie mondială, 1943.* Nu e carte de simplă propogandă pentrucă autorul ei - german - ştie desigur că părerile expuse de dânsul au fost acuma câţiva ani şi părerile D-lui W. Churchil; e în realitate un studiu amănunţit asupra pericolului bolşevic pentru lumea întreagă. Evreimea, care a pus stăpânire pe imperiul ţarist de altădată, foloseşte de 20 de ani resursele materiale enorme ale solului şi subsolului rusesc - pentru ca să provoace turburări în lumea întreagă.

Din 1941 resursele umane ale vastului imperiu moscovit sunt folosite pentru cucerirea Europei. Rusia - nu este decât o trambulină, un port-avion al revoluţiei mondiale, în scopul dominaţiei visate de neamul iudaic.

Rusia — dela răsturnarea ţarului Petru III în anul 1762 — şi până la revoluţia din 1917 a fost permanent frământată de lupte interne, de mişcări teroriste şi nihiliste — provocate de diferite motive. In acest vast imperiu, cu mijloace slabe de locomoţiune, cu o administraţie înglodată în birouri, cu numeroase naţionalităţi care îşi revendicau dreptul la viaţă — nemulţumirile erau numeroase. Ţărănimea era rătăcită iar guvernele premergătoare războiului din 1914-1918 au fost incapabile să-i îmbunătăţească soarta. Stolipin — om capabil care a încercat o rezolvare a problemei ţărăneşti a căzut lovit de gloanţele unor atentatori. Era prin urmare cineva care avea interesul ca Rusia ţaristă să fie slabă în interior pentru a avea cât mai puţine pretenţii în afară. Această putere era Anglia, care întreţinea cu bani cercurile tuturor nemulţumiţilor şi nucleele teroriste din Rusia. Lojile masonice şi evreimea au fost mijloacele de care s'a folosit Anglia.

Eşecul lui Lenin din 1905 nu l-a împedicat să încerce încă odată, cu mai mulţi sorţi de izbândă în 1917. Bolşevismul a încercat revolte similare în Ungaria, în Germania, în China. Ţările cu populaţie turcomană din Asia au fost cucerite prin forţă iar când forţa nu mai dădea rezultate U. R. S. S. a început să lucreze pe cale diplomatică prin crearea fronturilor populare.

Spania a fost ţara care a plătit cel mai scump încercarea unui asemenea front: după ea Franţa cu Leon Blum.

Pretutindeni aceste fronturi populare erau sub influenţa cercurilor evreeşti dacă nu conduse direct de evrei. In U.R.S.S. acest fapt e notoriu: evreimea exploatează poporul rus, care nu e bun decât pentruca să muncească şi să moară.

Care este politica socială a bolşevismului?

Cum a reuşit bolşevismul să înfrângă tradiţiile ruseşti? In 1917 — bolşevicii au exploatat lipsa de simţ politic a regimului ţarist — aţâţând pe ţăranii roşi de mizerie şi sătui de războiu — împotriva proprietăţilor coroanei, Bisericii şi nobilimii.

Pentru a putea recruta ostaşi împotriva armatelor „albe" Lenin lansează parola: „stăpânii se întorc şi vor să-şi reia pământul". Cât de scump a plătit ţăranul rus lupta lui contra armatelor „albe"! Toţi leneşii şi beţivii satelor şi golănimea trândavă a oraşelor au devenit conducătorii satelor. Ţărănimea harnică cinstită şi muncitoare stă la cheremul acestei adunări de pleavă socială.

Colectivizarea proprietăţii ordonată de Stalin în 1929 a dus la distrugerea a 5 milioane de gospodării săteşti — şi la uciderea a 25 de milioane de suflete. Rezultatul a fost o scădere considerabilă a producţiei şi în special a vitelor de tracţiune şi de aici nevoia mecanizării agriculturii.

Mecanizarea era însă dictată şi de un plan militar: formarea oamenilor cu experienţă pentru conducerea tractoarelor—care vor fi întrebuinţaţi mai târziu la carele de luptă. Autorul demonstrează cu cifre că mecanizarea agriculturii ruseşti n'a sporit producţia ci a diminuat-o — această mecanizare având un scop politic şi militar. Un alt rezultat imediat al mecanizării agricuturii a fost specializarea. Ţăranul rus de azi nu mai e în stare să conducă o întreagă gospodărie; el nu mai este decât o verigă în uriaşa exploatare a colhozului, unde este instruit pentru o misiune specială, fără să cunoască toate ramurile agriculturii. Gospodăriei familiare de altădată i se pune în chip conştient capăt.

Mare lucru nu s'a făcut nici pentru muncitorii industriali; şi ei stau sub semnul aceleiaşi dictaturi şi la discreţia credincioşilor partidului.

Ce a făcut Rusia în materie de cultură, artă şi literatură? Tot ce a reprezentat vechea pătură de cultură şi literatură a fost distrus — bolşevismul făcând apel la toţi debilii mintali — caracterizaţi magistral de savantul american Lothrop Stoddart ca nişte fiinţe pentru care „povara culturii e prea grea". Din cauza colectivismului se evită să se arate vieţi omeneşti veritabile în romane sau în teatre, frumuseţa, oamenii de caracter, individualităţi puternice fiind socotite ca mofturi burgheze. — „Arta şi literatura trebue să se aplece sub furcile caudine ale unor, oameni inculţi.

Aceiaş spirit de oprimare şi teroare domină şi în problema naţionalităţilor din U. R. S. S. Orice tendinţă naţională e imediat frântă sub cuvântul de ordine al luptei de clasă. Pe drept cuvânt Rusia e ţara groazei. Incerci un sentiment de milă şi revoltă faţă de neputinţa acestui popor mare de a scutura tirania organizată după toate mijloacele ştiinţei de către evrei.

Lupta ce se dă acum în Răsărit va spulbera acest îngrozitor coşmar al Europei: Bolşevismul.

C. P.

REZULTATUL CONCURSULUI

pentru ocuparea locurilor vacante de preoţi militari

In urma concursului ce s'a ţinut la Bucureşti, sub preşedinţia P. S. Dr. PARTENIE CIOPRON, Episcopul Armatei, pentru ocuparea celor 10 locuri vacante de preoţi militari activi cu gradul de căpitan, au fost declaraţi reuşiţi şi confirmaţi în clerul militar pe ziua de 1 Decembrie a. c. următorii preoţi:

1. BORŞ MANOLACHE
2. GOLIANU GRIGORE
3. IONESCU IOAN
4. BOERU PETRE
5. PAIU COSTACHE
6. TOMA VICTOR
7. SÂRBU ERNEST
8. STANESCU IOAN
9. VASILESCU AUREL
10. NIŢESCU CONSTANTIN

Felicităm călduros pe noui preoţi militari şi urându-le bun venit în rândurile noastre, le dorim spor la lucrul duhovnicesc ce-l au de îndeplinit.